

Akadémiai Óvoda és Bölcsőde
1022 Budapest, Barsi utca 3.
OM:200731

Néphagyomány-éltető projektek a bölcsődében

2020.

Készítette:

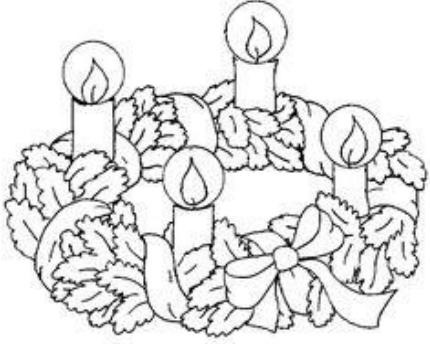
Hajnal Margit Hajnalka
Prekker Ilona
Kelecsényi Tímea
Bukta Krisztina
Karaus Adrienn
Csákvári Attiláné
Szitárné Burai Mária

<p>Alkotó tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - levél nyomat készítése - Befőttek készítése papírból - só - liszt gyurmából őszi gyümölcsök - szőlő készítés: ragasztás, parafa nyomda - termékekből bábok készítése - őszi fa készítése <p>Differenciálás: Különböző méretű ecsetek, mintázásnál: gömbölyítés, lapítás, sodrás</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, kreativitás, szín és formaérzék, esztétikai érzék, szociális kompetenciák a közös alkotás során, esztétikai érzék, alkotó kedv</p>	<p style="text-align: center;">Teréz napi vigasságok</p> <p style="text-align: center;">Teréz napi szüret</p> <p style="text-align: center;"><i>Szent Mihály hava Mindszent hava</i></p> 	<p>Környezeti tartalmak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - természet változásainak megfigyelése - hőmérséklet változásának megfigyelése: őszi öltözködés, - őszi falevelek gyűjtése, válogatása - termények, termések gyűjtése, válogatása - őszi színek megfigyelése, válogatása - őszi kerti munkák <p>Differenciálás: válogatás színek, formák szerint/gyűjtögetés</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, figyelem-koncentráció, izomerő, érzékszervek (illatok, színek, hőmérséklet, bőrérzékelés)</p>
<p>Mesék:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Őszi böngésző - Kipp kopp és Tipp topp mesék - Icinke – picinke - Répamese - A háziállatok meséje - Az egér farkincája - Bajzáth M.: Itt, vagyok ragyogok... <p>Differenciálás: Hosszabb/ rövidebb szövegek, tartalmilag: a gyermeki kíváncsiság és fejlettségi szintnek megfelelően</p> <p>Fejlesztési területek: szókincs bővítés, beszéd hang hallás, beszédértés, verbális kommunikáció, beszédkedv</p>	<p>Időszak jeles napjai:</p> <p>Szent Mihály: Szept. 29. /állatbehajtás</p> <p>Szüreti mulatságok: Szept-Okt.</p> <p>Szent Teréz: Okt. 15.</p> <p>Dömötör: Okt. 26.</p> <p>Nemzeti ünnep: Okt. 23.</p>	<p>Versek, mondókák, ölbéli játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Süti süti pogácsát - Friss kalácsot, friss kalácsot... - Ez a malac piacra megy... - Viszi, viszi vásárra... - Egy, kettő, három.... - A cinege cipője - Kelep, kelep gólyamadár... - Lyukas dió mogyoró... - Add a kezed Pistike... - Sülnek a kenyerek... - Dióbél bácsi - Erre kakas, erre tyúk... <p>Differenciálás: Hosszabb/ rövidebb szövegek, tartalmilag: a gyermeki kíváncsiság és fejlettségi szintnek megfelelően</p> <p>Fejlesztési terület: szókincs bővítés, beszédhang hallás, beszédértés, verbális kommunikáció, beszédkedv, ütem, ritmus érzék, szociális kompetenciák</p>

<p>Ének, dalos játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zsipp-zsupp..., - Sétálunk, sétálunk....., - Lipem-lopom... - Csiga-biga told ki... - Fussunk, szaladjunk... - Kert alatt kinn a csacsi.... <p>Zenehallgatás</p> <ul style="list-style-type: none"> - Badacsonyi szőlőhegyen (- Én elmentem a vásárba... - Erre kakas, erre tyúk... - Sétáljunk, sétáljunk... - Iciri-piciri - Gryllus Vilmos: Dalok, 1998 <p>Differenciálás: Gyermek fejlettségi szintjének megfelelően</p> <p>Fejlesztési területek: zenei hang hallás, ritmus, ütemérzék, tudatos mozgás, szabálytudat, szabálytartás, zenehallgatás igényének kialakítása, szorongásoldás, együtt játszás örömeinek megélése, szem-kéz-láb koordináció, halk-hangos, gyors-lassú felismerése</p>	<p>Munka jellegű tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dióverés, gyűjtés - komposztálás - kenyérsütés - kerti eszközök tisztítása, elrakása - csalamádé készítés, befőzés - szőlő szüret - erdőtisztítás, kerttisztítás: avargyűjtés, gereblyezés, termésgyűjtés <p>Differenciálás: önkéntes feladatvállalás</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák, sikerélmény, együtt munkálkodás öröme, kudarcátűrés, taktilis érzékelés, szorongás oldás, empátia, figyelem, türelem, tolerancia, nagymozgások gyakorlása, érzékelés, észlelés</p>	<p>Mozgás:</p> <p>Kint az udvaron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - járások, futások - nagymozgásos játékok <p>Bent, tornaterem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - járások különböző felületeken (meztláb) - gyors, lassú váltakozása, - mozdulatok utánzása - néptánc alapok - mozgásfejlesztő eszközök használata <p>Differenciálás: Gyermek fejlettségi szintjének megfelelően: szabad eszközválasztás</p> <p>Fejlesztési területek: szabálytudat, szabálytartás, test izmainak fejlesztése, erősség, ügyesség, gyorsaság, szociális kompetenciák, mozgás örömeinek kialakítása, tudatos mozgás, együtt játszás örömeinek kialakítása, reakció idő, kreatív mozgás, fantázia, szorongás oldás</p>
--	---	---

<p>Alkotó tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tök sablon festése - síkbáb készítés (liba, malac) - só-liszt gyurmából- hurka, kolbász - töklámpás faragás - liba, malac készítés (papírmozaik) - Kispárna készítés, tömés kukoricaszem felhasználásával <p>Barkácsolás: Liba, malac ól készítése újrahasznosított anyagokból (papírhenger, textil, faágak, tetrapak, buborék fólia stb...)</p> <p>Differenciálás: különböző anyagok, eszközök, gömbölyítés, sodrás, lapítás,, tépés/vágás</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, kéz, ujjak, csukló izmainak fejlesztése, szem-kéz koordináció, kreativitás, egyéni ötletek megvalósítása, esztétikai igény, szín és formaérzék, figyelem, koncentráció, együtt alkotás örömeinek megélése, türelem, tolerancia</p>	<p style="text-align: center;">Tök ünnep</p> <p style="text-align: center;">Márton nap</p> <p style="text-align: center;">András nap</p> <p style="text-align: center;"><i>Mindszent hava</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Szent András hava</i></p> <div style="text-align: center;"> </div>	<p>Környezeti tartalmak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - természet változásainak megfigyelése - őszi időjárás, öltözködés: ruhaválogatás - háziállatok tulajdonságai, haszna (állathangok felismerése) - Őszi termények megismerése <p>Differenciálás: gyermekek érdeklődésének, fejlettségi szintjének megfelelően</p> <p>Fejlesztési területek: érzékelés: látás, szaglás, tapintás, forma és színérzék, szociális kompetenciák, türelem, tolerancia, érdekérvényesítés, zöld szemlélet kialakítása, matematikai tartalmak: kisebb, nagyobb/könnyű-nehez</p>
<p>Mesék:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A kesztyűmese - A lókötó róka - Vlagyimir Szutyjev: Vidám mesék... - Móricz Zs.: A cinege cipője - Bajos A.: Miről álmodik a sündisznó... - Mazsola mesék.. - Bajzáth M.: Itt, vagyok ragyogok... - Móricz Zs.: Iciri-piciri <p>Differenciálás: Gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően: bábbal, egyéb eszközökkel, mozgással színesítve</p> <p>Fejlesztési területek: Szókincsbővítés, beszédértés, beszédhang hallás, helyes artikuláció, adekvát mimika, beszédkedv, szorongásoldás, kauzalitás, szociális kompetenciák, empátia, figyelem, türelem, empátia,</p>	<p>Időszak jeles napjai:</p> <p style="text-align: center;">Tök szüret: Okt.-Nov.</p> <p style="text-align: center;">Szent Márton: Nov. 11.</p> <p style="text-align: center;">Szent András: Nov. 30.</p>	<p>Versek, mondókák, ölbeli játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Piros alma, de kerek... - Dióbél bácsi - Fúj a szél a fákat... - Gyí paci paripa... - Nincs szebb madár... - Egy - petty libapetty... - Libuskáim, egyetek... - Egy kis malac... - Malac etetés - Disznó farka, füle, orra... - Ez a malac piacra megy... <p>Differenciálás: Gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően: bábbal, egyéb eszközökkel, mozgással színesítve, ölbeli játékok: a gyermekek igényei szerint</p> <p>Fejlesztési területek: Szókincsbővítés, beszédértés, beszédhang hallás, helyes artikuláció, ritmus, ütemérzék, testtudat, testséma, beszédkedv, szorongásoldás, kauzalitás, szociális kompetenciák, empátia, figyelem, türelem, empátia</p>

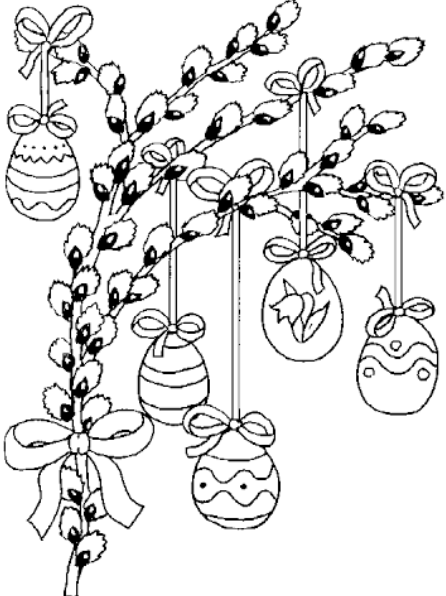
<p>Ének, dalos játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyertek haza ludaim... - Ugráljunk, mint... - Réce, ruca vadliba <p>Zenehallgatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elszaladt a csücske disznó - Hurka, kolbász szalonna - Kis hurka, nagy hurka... - Egyél libám - A gúnárom elveszett - Száz liba egy sorba - Vivaldi: Ősz - Kaláka: Madáretető - Kaláka: Iciri-piciri - Gryllus Vilmos: Népdalok kicsiknek <p>Differenciálás: Gyermek fejlődési szintjének megfelelően</p> <p>Fejlesztési területek: zenei hang hallás, ritmus, ütemérzék, tudatos mozgás, szabálytudat, szabálytartás, zenehallgatás igényének kialakítása, szorongásoldás, együtt játszás örömeinek megélése, szem-kéz-láb koordináció, halk-hangos, gyors-lassú felismerése</p>	<p>Munka jellegű tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kerti eszközök tisztítása, elrakása - a kerti bútorok takarítása, téliesítése - erdőtisztítás, kerttisztítás: avargyűjtés, gereblyezés, termésgyűjtés - október: gyümölcsfaágak vízbe való eltétele (gyökereztetés) - termésgyűjtés - tökfárasztás, tök sütés - sütemény készítés - tökmag pírítás - puliszka főzés - termékek, magok válogatása, rendszerezése színek, formák, méret szerint <p>Differenciálás: önkéntes feladatvállalás</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák, sikerélmény, együtt munkálkodás öröme, kudarcátűrés, taktilis érzékelés, szorongás oldás, empátia, figyelem, türelem, tolerancia, nagymozgások gyakorlása, érzékelés, észlelés</p>	<p>Mozgás:</p> <p>Kint az udvaron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Járások, futások - nagymozgásos játékok <p>Szobában, tornateremben:</p> <ul style="list-style-type: none"> - járássok különböző felületeken - mozgásfejlesztő eszközök használat - gyors - lassú váltakozása - járás különböző felületeken - mozdulatok utánzása - gyűjtögető játékok - egyszerű mozgásos szabályjátékok: tűz, víz repülő - Népi játék: Gyertek haza ludaim... - néptánc alapok <p>Differenciálás: Gyermek fejlődési szintjének megfelelően: szabad eszközválasztás</p> <p>Fejlesztési területek: szabálytudat, szabálytartás, test izmainak fejlesztése, erősség, ügyesség, gyorsaság, szociális kompetenciák, mozgás örömeinek kialakítása, tudatos mozgás, együtt játszás örömeinek kialakítása, reakció idő, kreatív mozgás, fantázia, szorongás oldás</p>
---	--	--

<p>Alkotó tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dió aranyozás - Adventi koszorú készítés - Mikulás csizma / zsák festés – ragasztás - karácsonyfa festés / ragasztás - karácsonyi ajándékok készítése - karácsonyfa sablon díszítés - hóember készítése ragasztással <p>Differenciálás: Különböző méretű ecsetek, tevékenységen belüli szabad anyag, eszközválasztás</p> <p>Fejlesztési területek: Alkotás öröme, sikerélmény önbizalom, önkifejezés, csukló-ujjak-kézfej izmainak mozgékonyasága, esztétikai és színérzék, finommotorika, taktilis érzékelés, kreativitás, ünnepre hangolódás</p>	<p style="text-align: center;">Advent</p> <p style="text-align: center;"><i>Karácsony hava</i></p> 	<p>Környezeti tartalmak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - időjárás változásának megfigyelése - madáretetők kihelyezése, rendszeres utántöltése, madárkalács készítése - örökzöld ágak gyűjtése termőág készítéséhez - víz halmazállapot változásai, csapadék formái (jégcsap - hóolvadás) - Luca búza növekedésének megfigyelése - csoportszobában tartott növények gondozása - beszélgetés a családról, fényképezés <p>Differenciálás: szabadon választott tevékenység</p> <p>Fejlesztési területek: érzékszervek, taktilis érzékelés, szociális kompetenciák, koncentráció, figyelem, empátia, türelem, tolerancia, zöld szemlélet kialakítása</p>
<p>Mesék:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A szív igazsága - Advent angyalai - Az állatok karácsonya - Miért mennek télen szabadságra a fák? - Kippkopp karácsonya - A kisvakond és az egér karácsonya - Devecsery László: Cinegekarácsony - Téli böngésző - József Attila: Betlehemi királyok - Betlehemi történet <p>Differenciálás: Életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő meseválasztás, könyvnézegetés, bábbal, mozdulatokkal kísérve</p> <p>Fejlesztési területek: szókincsbővítés, kauzalitás, szorongásoldás, beszédhanghallás, mimikai készlet, adekvát testbeszéd, mimika, tiszta beszéd, beszédkedv</p>	<p>Időszak jeles napjai:</p> <p>Szent Miklós: Dec. 6. /Mikulás</p> <p>Luca napja: Dec. 13.</p> <p>Karácsony: Dec. 24. /Dec.25.</p>	<p>Versek, mondókák, ölbéli játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luca, Luca kity – koty - A kis fenyőfa álma... - Hóésésben - Zengnek az erdők... - Hóember - Töröm, töröm a mákot... - Áspis, kerek... - Hasítom, vágom... - Kicsi, koci, három csacsi.. - Hókastélyban... - Pista bácsi fűrészel <p>Differenciálás: ölbéli játékok a gyermekek igényei szerint.</p> <p>Fejlesztési területek: szókincsbővítés, kauzalitás, szorongásoldás, beszédhanghallás, mimikai készlet, adekvát testbeszéd, mimika, tiszta beszéd, beszédkedv, beszédtempó, önbizalom, önkifejezés, tempó és ütemérzék, ritmusérzék</p>

<p>Ének, dalos játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Itt kopog, ott kopog... - Kicsi gyerek vagyok.... - Ég a gyertya ég-adventi ének <p>Zenehallgatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mikulás, Mikulás.... - A zöld fenyőfán... - Ember, ember, december - Hóembernek se keze, se lába... - Miklós püspök egykor régen... - Kolompos: Luca széke készítése - Kolompos: Kiskarácsony – nagykarácsony - Kaláka: Szabad-e bejönni ide betlehemmel - Zene ovi: Téli ünnep - Vivaldi: Tél <p>Differenciálás: tiszta éneklés fejlesztése kisgyermeknevelői jó mintával, hallásfejlesztés színvonalas zenei anyag összeállításával</p> <p>Fejlesztési területek: zenei ízlés formálás, egyenletes lüktetés érzékeltetése, ritmus, ütemérzék, hallás utáni memória, szorongásoldás, önbizalom, együtt játszás öröme</p>	<p>Munka jellegű tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - termények válogatása - diótörés – válogatás - kukoricamorzsolás - mézeskalács készítés - sütemény sütés - hó eltakarítása - Luca napján búza ültetése - Termóág készítés - Betlehem felállítása <p>Differenciálás: önként vállalt tevékenység, szabadon választott eszközök</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, szociális kompetenciák, ünnepre hangolódás, érzékelés, észlelés, finommotorika, önbizalom, sikerélmény,</p>	<p>Mozgás:</p> <p>Kint az udvaron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nagymozgások gyakorlása - hó esetén szánkózás, hóemberépítés hógolyózás - járások, futások - célmegállás <p>Szobában, tornaterem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vonulások, - elbújások - kúszás, mászás - mozdulatok utánzása - csendesebb fejlesztő lépegető mozgások <p>Differenciálás: harmonikus mozgás kialakítása, mozgás örömeinek felkeltése</p> <p>Fejlesztési területek: teljes test izomzatának, keresztmozgások, tempóváltás, ügyesség, gyorsaság, testtudat, testséma, téri érzékelés, tudatos mozgás fejlesztése,</p>
---	--	--

<p>Alkotó tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kiszebaba készítés - Busó álarc készítése (termések, gyapjú) - karneváli maszk készítése (fonal, krepp papír) - rajzolás (gyermekrajzok a félelmeikről), gyúr mázas - hóvirág sablon ragasztás - téli fa / táj festése <p>Differenciálás: Különböző méretű ecsetek, tevékenységen belüli szabad anyag, szín, eszközválasztás, sablon használatának mellőzése, szabad rajzok</p> <p>Fejlesztési területek: Alkotás öröme, sikerélmény önbizalom, önkifejezés, csukló-ujjak-kézfej izmainak mozgékonyasága, esztétikai és színérzék, finommotorika, taktilis érzékelés, kreativitás, ünnepre hangolódás</p>	<p style="text-align: center;">Farsang, Farsangi mulatság, Kisze</p> <p style="text-align: center;"><i>Boldogasszony hava Böjtelő hava</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Vízkeresztől – Hamvazószerdáig</i></p> 	<p>Környezeti tartalmak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Időjárás változásának megbeszélése, megfigyelése - Víz halmazállapot változásai, csapadék formái - Séták az óvoda területén - Hajtatások, virágoztatások, - A tűz haszna, tulajdonságai <p>Differenciálás: szabad tevékenység és eszközválasztás, önálló feladat vállalás, önálló munkálkodás, bátorítás, személyre szabott motiváció, részfeladatok lehetőségének biztosítása</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák, türelem, tolerancia, figyelem, koncentráció, szem-kéz koordináció, taktilis érzékelés, önálló feladatvállalás, pozitív érzelmi töltet, sikerélmény</p>
<p>Mesék:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mackó úr meg Ordas koma - Miért lett vörös a róka? - Csalimese - Téli lakoma - Miért alszik a medve téli álmot? <p>Differenciálás: Életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő meseválasztás, könyvnezegetés, bábbal, mozdulatokkal kísérvé, meseszöveg folytatása önállóan, mese tartalmának visszaadása, szereplők mozdulatainak utánzása, szereplők felruházása tulajdonságokkal</p> <p>Fejlesztési területek: szókincsbővítés, kauzalitás, szorongásoldás, beszédhanghallás, mimikai készlet, adekvát testbeszéd, mimika, tiszta beszéd, beszédkedv, beszédtempó, önbizalom, önkifejezés, ünnepi hangulat átélése, kauzali</p>	<p>Időszak jeles napjai:</p> <p style="text-align: center;">Farsang: Jan.-Febr. Szent Balázs: Febr. 3. Jégtörő Mátyás: Febr. 24. Jégtörő Mátyás: Febr. 24. Kisze: Febr.-Márc.</p>	<p>Versek, mondókák, ölbéli játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dirmeg dörmög a medv - e... - Jöjjön a tavasz... - Szalagos a csudafánk... - A bohóc köszöntése - Ég a kiszé, lánggal és... - Kisze, kiszé szalmabáb... - Cicuska, macuska... - Cini, cini muzsika... - Hej, Gyula, Gyula... <p>Differenciálás: Életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő mondóka választás, könyvnezegetés, bábbal, mozdulatokkal kísérvé, kauzalitás, szövegértés, önálló versmondás biztosítása, bátorítás, egyenletes lüktetés érzékeltetése</p> <p>Fejlesztési területek: szókincsbővítés, kauzalitás, szorongásoldás, beszédhanghallás, mimikai készlet, adekvát testbeszéd, mimika, tiszta beszéd, beszédkedv, beszédtempó, önbizalom, önkifejezés</p>

<p>Ének, dalos játékok:</p> <p>Zenehallgatás</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brum, Brum, Brúnó... - Itta a farsang... - Haki kisze, haj... - A, a, a, a farsangi napokban - Mozart: Varázsfuvola - Zene ovi: Téli ünnep - Kolompos együttes: Télbúcsúztató - Gryllus Vilmos - Maszkabál <p>Differenciálás: tiszta éneklés fejlesztése kisgyermeknevelői jó mintával, hallásfejlesztés színvonalas zenei anyag összeállításával, önálló éneklés lehetőségnek biztosítása, bátorítás</p> <p>Fejlesztési területek: zenei ízlés formálás, egyenletes lüktetés érzékeltetése, ritmus, ütemérzék, hallás utáni memória, szorongásoldás, önbizalom, együttjátás öröme</p>	<p>Munka jellegű tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - farsangi fánk készítése: szalagos / csöröge - fonal gombolyítás - kukoricamorzsolás - termények válogatása - diótörés - válogatás - teremdekoráció készítés <p>Differenciálás: önálló feladat vállalás, önálló munkálkodás, bátorítás, személyre szabott motiváció, részfeladatok lehetőségének biztosítása, fonalak vastagságának különbözősége, terményfajták számának különbözősége</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák, türelem, tolerancia, figyelem, koncentráció, szem-kéz koordináció, taktilis érzékelés, matematikai tartalmak: sok-kevés, önálló feladatvállalás, pozitív érzelmi töltet, sikerélmény</p>	<p>Mozgás:</p> <p>Kint az udvaron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hóesésben: hóvár, hóemberépítés, szánkózás - Futás, hógolyózás, mászás, mérleghinta használata <p>Szobában, tornaterem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - futó, ügyességi játék - állatok mozgását utánzó játékok - tornatermi mozgásfejlesztő eszközök használata - néptánc alapok ismétlése <p>Differenciálás: harmonikus mozgás kialakítása, mozgás örömeinek felkeltése, mozdulatok utánzása, tornatermi eszközök fejlettségi szintnek megfelelő kiválasztása, bátorítás, igény szerinti segítségnyújtás</p> <p>Fejlesztési területek: teljes test izomzatának, keresztmozgások, tempóváltás, ügyesség, gyorsaság, testtudat, testséma, téri érzékelés, tudatos mozgás fejlesztése,</p>
--	---	---

<p>Alkotó tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tavaszi fák, vesszők festése, ragasztása papírból fonalból - természetes anyagokból, - tojásfestés, mintázás - halak, bárány, nyúl készítése természetes anyagokból <p>Differenciálás: szabad eszköz választás, különböző technikák választása fejlettségi szint szerint, sablon nélküli festés, ragasztás, különböző méretű ecsetek, ceruzák, tojásoknál: főtt tojás, kifújt tojás</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, szem-kéz koordináció, esztétikai érzék, szín és formaérzék finomítóikra, alkotás öröme, önbizalom</p>	<h2>Böjti időszak, Húsvét</h2> <p><i>Hamvazószerdától - Húsvétig</i></p> 	<p>Környezeti tartalmak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korai palánták ültetése - Állatok és növények megfigyelése nagyítóval - Kerti munkák: közös virág ültetés, vetés - élő vizek megjelenési formái - Csupasz ágak - csoportszobában történő hajtatása, virágzás megfigyelése - költöző madarak visszatérése - téli álmot alvó állatok felébredése (Veresegyházi Medveotthon látogatása) - időjárás változásának megfigyelése <p>Differenciálás: szabad eszközválasztás, munkálkodás mondókával, dallal kísérvé, megfelelő motiváció eszközök segítségével, részfeladatok biztosítása, bátorítás önálló feladatvégzésre, bonyolultabb tevékenységeknél segítségnyújtás</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, szem-kéz koordináció, esztétikai érzék, szín és formaérzék finommotorika, alkotás öröme, önbizalom, zöld szemlélet kialakítása, közös tevékenykedés örömeinek megélése, türelem, empátia, szociális kompetenciák</p>
<p>Mesék:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nyulacska harangocskája - Répamese - Tapsi ajándéka - Az egér farkincája - Csukás István: A húsvéti tintanyúl - Zelk Zoltán: A három nyúl <p>Differenciálás: mese hosszának és tartalmának megválasztása gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően</p>	<p>Időszak jeles napjai:</p> <p>Február 24.-Jégtörő Mátyás</p> <p>Március 12.-Gergely járás</p> <p>Március 22.-Víz világnapja</p> <p>Március 25.-Gyümölcsoltó Boldogasszony</p> <p>Nagyhét</p> <p>Húsvét</p>	<p>Versek, mondókák, ölbéli játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szita, szita... - Töröm, töröm a mákot... - A házat kiséperjük... - Poros úton... - Kerekecske, gombocská... - Hosszú lábú golya bácsi... - A medve tőprengése - Tavaszi dal - Nyuszi fülét hegyezi... - Ákom,bákom, berkenye... - Piros tojás,fehér nyuszi... - Gazdag E. Csigabiga néne - Locsoló versek <p>Differenciálás: Ölbéli játékok a gyermek igényei szerint, mondókázás mozdulatokkal kísérvé, egyenletes lüktetés, ritmus érzékeltetése, ritmushangszerek szabad választása</p>

<p>Ének, dalos játékok*:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Süss ki napocska... - Borsót főztem... - Gólya viszi a fiát.... - Ess, eső, ess... - Egy csepp, két csepp... - Zöld erdőben jártam.... <p>Zenehallgatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eresz alól fecske fia... - Hová mégy, te kis nyulacska.... - Erdő szélén házikó... - Nyuszi Gyuszi fekszik árokban..... - Népzene - Süss ki napocska... - Borsót főztem... - Gólya viszi a fiát.... - Ess, eső, ess... - Egy csepp, két csepp... <p>Differenciálás: tiszta éneklés elsajátítása kisgyermeknevelői minta után, zene ritmusának, dallamának érzékelése</p> <p>Fejlesztési területek: ritmus és ütemérzék, szókincsbővítés hallás utáni memória, tiszta beszéd, halk-hangos érzékelése, gyors-lassú érzékelése, egyenletes lüktetés érzékelése, szorongásoldás, közös éneklés öröme, zenei ízlés</p>	<p>Munka jellegű tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - csoportszobai dekorációs textíliák mosása, - nagytakarítás, - babaruha mosás - tojásfestési technikák elsajátítása - a kert rendezéshez szükséges eszközök előkészítése - talaj átforgatása, komposztálása - virágmagok és virágok ültetése - korai palánták ültetése <p>Differenciálás: szabadon választott tevékenység</p> <p>Fejlesztési területek: sikerélmény, pozitív érzelmi töltet, szociális kompetenciák, taktilis érzékelés, zöld szemlélet kialakítása, néphagyomány éltető tartalmak által biztosított ismeretszerzés</p>	<p>Mozgás:</p> <p>Kint az udvaron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nagymozgásos játékok - labda dobás, rúgás - futóbicikli, roller, motorozás <p>Szobában, tornaterem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - babzsák, labda dobások - szívárvány ernyő használata - tornatermi mozgásfejlesztő eszközök rendeltetésszerű használata - néptánc alaplépések, - mozdulatok utánzása <p>Differenciálás: eszközök kiválasztásában</p> <p>Fejlesztési területek: téri tájékozódás, testséma, testtudat, mozgás öröme, szociális kompetenciák, izom erő, ügyesség, gyorsaság, mozgáskoordináció, helyes testtartás, szem-kéz, kéz-láb koordináció, szorongás oldás</p>
---	--	--

<p>Alkotó tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - huszár csákó hajtogatás, díszítése ragasztással - nemzeti színű zászló készítése ragasztás, festés technikákkal - pártá díszítés gyönggyel, flitterrel, papírral - papírkard készítése - kokárda készítése festés, ragasztás és ujjlenyomat technikákkal <p>Differenciálás: szabad eszköz választás, különböző technikák választása fejlettségi szint szerint</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, szem-kéz koordináció, esztétikai érzék, szín és formaérzék finommotorika, alkotás öröme, önbizalom</p>	<p style="text-align: center;">Március 15.</p> <p style="text-align: center;"><i>Böjtmás hava</i></p> 	<p>Környezeti tartalmak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szabadságharc történetének megismerése <p>Differenciálás: gyermekek értelmi fejlettségének megfelelően, meseszerű formában</p> <p>Fejlesztési területek: nemzeti hovatartozás, ünnepi hangulat átélése, empátia</p> <p>Differenciálás: szabad eszközválasztás, munkálkodás mondókával, dallal kísérve, megfelelő motiváció eszközök segítségével, részfeladatok biztosítása, bátorítás önálló feladatvégzésre, bonyolultabb tevékenységeknél segítségnyújtás</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, szem-kéz koordináció, esztétikai érzék, szín és formaérzék finommotorika, alkotás öröme, önbizalom, zöld szemlélet kialakítása, közös tevékenykedés örömeinek megélése, türelem, empátia, szociális kompetenciák</p>
<p>Mesék:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az ember a legerősebb - Bolond Istók generális - Mézeskalács huszár - Hogyan lett a huszárnak lova? - Itt vagyok ragyogok kötet.0-4 évesek: A vadruca és a siketfajd. 94. oldal - Itt vagyok ragyogok kötet. 0-4 évesek: A kiséger nagy utazása.44. oldal <p>Differenciálás: mese hosszának és tartalmának megválasztása gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően</p> <p>Fejlesztési területek: szókincsbővítés, szorongásoldás, kauzalitás, képi gondolkodás, fantázia, humorérzék, beszédértés, hallás utáni memória</p>	<p>Időszak jeles napja:</p> <p style="text-align: center;">Március 15: Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc emléknapja- Nemzeti ünnep</p>	<p>Versek, mondókák, ölbéli játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyí paci paripa... - Gyí te paci ... - Hóc, hóc katona... - Kipp - kopp, kalapács... - Esik az eső, hajlik a vessző... - Megy az úton a katona..... - Aki nem lép egyszerre... - Itt az óra, itt az óra... <p>Differenciálás: Ölbéli játékok a gyermek igényei szerint, mondókázás mozdulatokkal kísérve, egyenletes lüktetés, ritmus érzékeltetése, ritmushangszerek szabad választása</p> <p>Fejlesztési területek beszédkedv, ritmus és ütemérzék, szókincs bővítés hallás utáni memória, tiszta beszéd, halk-hangos érzékelése, gyors-lassú érzékelése, egyenletes lüktetés érzékelése, beszédhanghallás</p>

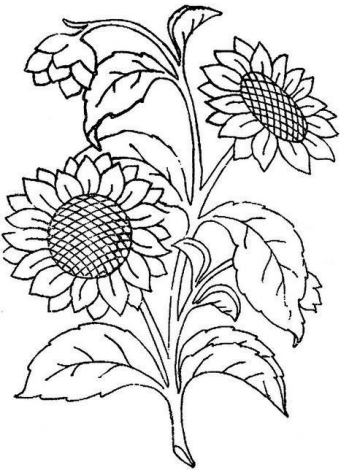
<p>Ének, dalos játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aki nem lép egyszerre... - Esik az eső... <p>Zenehallgatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Magyar Himnusz - Nemzeti Dal - Kolompos együttes: Jönnek a huszárok - Magyar Állami Népi Együttes: Verbunkos - Föl, föl vitézek - Kossuth Lajos azt üzenté... <p>Differenciálás: tiszta éneklés elsajátítása kisgyermeknevelői minta után, zene ritmusának, dallamának érzékelése</p> <p>Fejlesztési területek: ritmus és ütemérzék, szókincs bővítés hallás utáni memória, tiszta beszéd, halk-hangos érzékelése, gyors-lassú érzékelése, egyenletes lüktetés érzékelése, szorongásoldás, közös éneklés öröme, zenei ízlés</p>	<p>Munka jellegű tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az intézmény, csoportszoba díszítése az ünnepi alkalomra 	<p>Mozgás:</p> <p>Kint az udvaron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - futások - nagymozgásos játékok - labda dobás, rúgás - futóbicikli, roller, motorozás <p>Szobában, tornaterem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vonulás, menetelés - babzsák, labda dobások - szivárvány ernyő használata - tornatermi mozgásfejlesztő eszközök rendeltetésszerű használata - mozgásfejlesztő eszközök használata - néptánc alaplépések, - mozdulatok utánzása <p>Differenciálás: szabadon választható eszközök, mozdulatok utánzása, kreatív mozgás, mozgás örömeinek felkeltése, megfelelő motiváció, bátorítás</p> <p>Fejlesztési területek: téri tájékozódás, testséma, testtudat, mozgás öröme, szociális kompetenciák, izom erő, ügyesség, gyorsaság, mozgáskoordináció, helyes testtartás, szem-kéz, kéz-láb koordináció, szorongás oldás</p>
---	---	---

<p>Alkotó tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anyák napi ajándékok elkészítése - tavaszi virágok készítése különböző technikákkal - pillangó készítése (papírmozzaik) - katicabogár készítése (textil mozaik) <p>Differenciálás: szabad eszköz választás, különböző technikák választása fejlettségi szint szerint, sablon nélküli festés, ragasztás, , különböző méretű ecsetek, ceruzák, tojásoknál: főtt tojás, kifűjt tojás</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, szem-kéz koordináció, esztétikai érzék, szín és formaérzék finommotorika, alkotás öröme, önbizalom, figyelem, koncentráció, alkotás örömeinek átélése, önbizalom, sikerélmény, pozitív érzelmi töltet</p>	<p style="text-align: center;">Húsvétől – Pünkösdig</p> <p style="text-align: center;"><i>Szent György hava Pünkösd hava</i></p> 	<p>Környezeti tartalmak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - séták a bölcsöde területén - a természet éledésének a megfigyelése - palántázás - tél - tavasz összehasonlítása - Föld napja - szelektív hulladékgyűjtő megtekintése, - tavaszi séta a bölcsöde környékén, - tavaszi zöldségek retek, újhagyma, saláta kóstogatása <p>Differenciálás: szabad eszközválasztás, munkálkodás mondókával, dallal kísérvé, megfelelő motiváció eszközök segítségével, részfeladatok biztosítása, bátorítás önálló feladatvégzésre, bonyolultabb tevékenységeknél segítségnyújtás</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, szem-kéz koordináció, esztétikai érzék, szín és formaérzék finommotorika, alkotás öröme, önbizalom, zöld szemlélet kialakítása, közös tevékenykedés örömeinek megélése, türelem, empátia, szociális kompetenciák</p>
<p>Mesék:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Észak hét csillaga (B.M. Itt vagyok ragyogok, 32. oldal) - Az okos anya (B. M. Itt vagyok ragyogok, 37. old.) - A szél és a nap - Az árpa és a búza - Az Állatok beszéde fejezet meséi 106-117. oldal Bajzáth Mária, Itt vagyok ragyogok - A három pillangó - A rózsát nevető kisasszony - A szél és a nap <p>Differenciálás: mese hosszának és tartalmának megválasztása gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően, figyelem koncentráció, mese időbeni hosszának helyes megválasztás, lehetőség szerinti csökkentésével, mese fűzés önállóan, szereplési lehetőség megadása</p>	<p>Időszak jeles napjai:</p> <p style="text-align: center;">Április 24.- Szent György nap (állatkihajtás)</p> <p style="text-align: center;">Április 25.-Márk nap (búzaszentelés)</p> <p style="text-align: center;">Május 12.,13.,14.-Fagyosságok Pünkösd (mozgó ünnep)</p>	<p>Versek, mondókák, ölbéli játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eső, eső csepereg..... - Én kis kertem kerteltem..... - Fújja szél a fákat..... - Gomba, gomba, gomba..... - Anyukám, anyukám,.. - Anyukát rajzolok... - Az én szívem kis óra - Itt a fejed, itt a szád... <p>Differenciálás: Ölbéli játékok a gyermek igényei szerint, mondókázás mozdulatokkal kísérvé, egyenletes lüktetés, ritmus érzékeltetése, ritmushangszerek szabad választása</p> <p>Fejlesztési területek beszédkedv, ritmus és ütemérzék, szókincs bővítés hallás utáni memória, tiszta beszéd, halk-hangos érzékelése, gyors-lassú érzékelése, egyenletes lüktetés érzékelése, beszédhanghallás,</p>

<p>Ének, dalos játékok:</p> <p>Zenehallgatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egyszer egy hétpettyes, - Hej, tulipán, tulipán.... - Fecskét látok... - Két szál pünkösdi rózsza... - Vivaldi: A négy évszak - Tavasz) - Orgona ága.... - Tarka szárnyú pillangó - Én kis kertem kertemem... - Tarka szárnyú pillangó... - Bújj, bújj zöld ág <p>Differenciálás: tiszta éneklés elsajátítása kisgyermeknevelői minta után, zene ritmusának, dallamának érzékelése</p> <p>Fejlesztési területek: ritmus és ütemérzék, szókincs-bővítés hallás utáni memória, tiszta beszéd, halk-hangos érzékelése, gyors-lassú érzékelése, egyenletes lökötés érzékelése, szorongásoldás, közös éneklés öröme, zenei ízlés</p>	<p>Munka jellegű tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - homokozó játékok átnézése, kerti játékok ellenőrzése - palánták ültetése - kalács sütés - saláta készítés friss zöldségekből - Anyák napjára ajándék készítés készülés - Évzáró játék megszervezése - Anyák napi köszöntés <p>Differenciálás: szabadon választott tevékenység, részfeladatok kiosztása, önbizalom, együtt tevékenykedés öröme, sikerélmény, türelem, tolerancia, pozitív érzelmi töltet, érzelmek kimutatásának képessége</p> <p>Fejlesztési területek: sikerélmény, pozitív érzelmi töltet, szociális kompetenciák, taktilis érzékelés, zöld szemlélet kialakítása, néphagyomány éltető tartalmak által biztosított ismeretszerzés sikerélmény, türelem, tolerancia, pozitív érzelmi töltet, érzelmek kimutatásának képessége</p>	<p>Mozgás:</p> <p>Kint az udvaron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nagymozgásos játékok - kúszás, mászás - mozgásfejlesztő eszközök használata <p>Szobában, tornaterem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kúszás, mászás - mozgásfejlesztő eszközök használata - babzsák dobálás <p>Differenciálás: szabadon választható eszközök, mozdulatok utánzása, kreatív mozgás, mozgás örömeinek felkeltése, megfelelő motiváció, bátorítás</p> <p>Fejlesztési területek: téri tájékozódás, testséma, testtudat, mozgás öröme, szociális kompetenciák, izom erő, ügyesség, gyorsaság, mozgáskoordináció, helyes testtartás, szem-kéz, kéz-láb koordináció, szorongás oldás</p>
--	---	---

<p>Alkotó tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szabad alkotások kis és nagy felületre változtatás anyag és eszköz felhasználással - homokvár építés - sütemény, fagyalt készítés homokból, természetes anyagokkal díszítve (levelek vadvirágok, kavicsok) <p>Differenciálás: felhasznált eszközök, anyagok méretbeli különbségei,</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák fejlesztése, együttjátás örömeinek megélése, pozitív érzelmi töltet, taktilis érzékelés, esztétikai érzék, szín és formaérzékelés, önbizalom, sikerélmény</p>	<h1 style="text-align: center;">Gyermeknap</h1> <p style="text-align: center;"><i>Pünkösdi hava</i></p> 	<p>Környezeti tartalmak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - buborék fújás - cukorka gyűjtögetés - pitypang szedés, fújás - virágkoszorú fonás <p>Differenciálás: segítségnyújtás, bátorítás,</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák fejlesztése, együttjátás örömeinek megélése, pozitív érzelmi töltet, önbizalom, sikerélmény</p>
<p>Mesék:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mesélj rólam - A pitypang meséje - Vackor mesék - Brumi a Balatonon - Ha én felnőtt volnék <p>Differenciálás: mese kísérése, eszközzel, bábbal, önálló mesefűzés, lehetőség nyújtása egyéni szereplésre</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák fejlesztése, együttjátás örömeinek megélése, pozitív érzelmi töltet, szókincsbővítés, figyelem, koncentráció, hallás utáni memória</p>	<p>Időszak jeles napja:</p> <p style="text-align: center;"><i>Május utolsó vasárnapja</i></p>	<p>Versek, mondókák, ölbeli játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyertek ki a szabadba.... - Napsugár,napsugár..... - Hurrá itt a gyereknap..... - Sétálunk, sétálunk - Gyerekek, gyerekek.... <p>Differenciálás: mondóka, vers kísérése, eszközzel, bábbal, mozgással, lehetőség nyújtása egyéni szereplésre,</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák fejlesztése, együttjátás örömeinek megélése, pozitív érzelmi töltet, szókincsbővítés, figyelem, koncentráció, hallás utáni memória</p>

<p>Ének, dalos játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kicsi vagyok én... - Cifra palota... - Alma, alma... <p>Zenehallgatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyermeknapra-Fülemüle zenekar - Halász Judit: Vannak még rossz gyerekek - A pozsonyi sétatéren - Gyermek volt minden óriás - Minden felnőtt volt egyszer gyerek <p>Differenciálás: tiszta éneklés kisgyermeknevelői jó minta segítségével</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák fejlesztése, együtt játszás örömeinek megélése, pozitív érzelmi töltet, figyelem, koncentráció,, zenei ízlés formálás</p>	<p>Munka jellegű tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - palacsinta sütés, töltés - szörp készítés - pattogatott kukorica készítés <p>Differenciálás: felhasznált eszközök szabad választása, segítségnyújtás, bátorítás</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák fejlesztése, együtt játszás örömeinek megélése, pozitív érzelmi töltet, finommotorika</p>	<p>Mozgás:</p> <p>Kint az udvaron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tréfás mozgásos ügyességi játékok - játék lufival, szélforgóval - bújások, mászások, futó játékok - néptánc alaplépések <p>Differenciálás: felhasznált eszközök szabad választása, segítségnyújtás, bátorítás</p> <p>Fejlesztési területek: szociális kompetenciák fejlesztése, együtt játszás örömeinek megélése, pozitív érzelmi töltet, nagymozgások keresztmozgások gyakorlása, gyorsaság, ügyesség figyelem, koncentráció, kéz-láb-szem koordináció, szorongásoldás</p>
---	---	--

<p>Alkotó tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aszfalrajzok krétával - szabadrajzok, festések - tépések, vágások, ragasztások - homokvár építés - festés óriás csomagoló papírra - festés textil lepedőre (árnyékoló készítés) <p>Differenciálás: szabad eszköz választás, különböző technikák választása fejlettségi szint szerint, sablon nélküli festés, ragasztás, különböző méretű ecsetek, ceruzák,</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, szem-kéz koordináció, esztétikai érzék, szín és formaérzék finommotorika, alkotás öröme, önbizalom, figyelem, koncentráció, alkotás örömeinek átélése, önbizalom, sikerélmény, pozitív érzelmi töltet</p>	<p style="text-align: center;">Nyári ünnepkör</p> <p style="text-align: center;"><i>Szent Iván hava - Új kenyér hava</i></p> <p style="text-align: center;"><i>(június hava zárásig - augusztus hava nyitástól)</i></p> 	<p>Környezeti tartalmak:</p> <ul style="list-style-type: none"> - termények, termések gyűjtése, - játék a vízzel, homokkal - nyári gyümölcsök, zöldségek szortírozása, kóstolgatása - saláta készítés (egészséges táplálkozás) - a mag útja vetéstől kenyérsütésig - buborék fújás <p>Differenciálás: szabad eszközválasztás, munkálkodás mondókával, dallal kísérvé, megfelelő motiváció eszközök segítségével, részfeladatok biztosítása, bátorítás önálló feladatvégzésre, bonyolultabb tevékenységeknél segítségnyújtás</p> <p>Fejlesztési területek: taktilis érzékelés, szem-kéz koordináció, esztétikai érzék, szín és formaérzék finommotorika, alkotás öröme, önbizalom, zöld szemlélet kialakítása, közös tevékenykedés örömeinek megélése, türelem, empátia, szociális kompetenciák</p>
<p>Mesék:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A kicsibe és az öreg macska - Az árpa és a búza - Mese a fákról - Kippkopp a fűben (MH) - Romhányi J.: Mese az egér farkincájáról - Vackor mesék - Szutyetjejev: Vidám mesék <p>Differenciálás: mese hosszának és tartalmának megválasztása gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően, figyelem koncentráció, mese időbeni hosszának helyes megválasztás, lehetőség szerinti csökkentésével, mese fűzés önállóan, szereplési lehetőség megadása,</p> <p>Fejlesztési területek: szókincsbővítés, szorongásoldás, kauzalitás, képi gondolkodás, fantázia, humorérzék, beszédértés, hallás utáni memória, bátorság, önbizalom, önuralom, türelem, empátia, beszédkedv, választékos beszéd igényének kialakítása, anyanyelv iránti tisztelet kialakítás</p>	<p>Időszak jeles napjai:</p> <p style="text-align: center;">Június 24.-Szent Iván napja</p> <p style="text-align: center;">Június 29.- Péter, Pál</p> <p style="text-align: center;">Augusztus 15.-Nagyboldogasszony napja</p> <p style="text-align: center;">Augusztus 20.-Szent István király napja</p>	<p>Versek, mondókák, ölbéli játékok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hüvelykujjam almafa..... - Szita, szita, sűrű szita..... - Egyedem, begyedem... - Lassan forog a kerék... - Gyülekeznek a felhők.... - Megy a hajó a Dunán - Fújja szél a fákat.... - Én kis kertem kerteltem.... - Békás tóra gólya szállt... - Nyári reggel..... <p>Differenciálás: Ölbéli játékok a gyermek igényei szerint, mondókázás mozdulatokkal kísérvé, egyenletes lüktetés, ritmus érzékeltetése, ritmushangszerek szabad választása</p> <p>Fejlesztési területek beszédkedv, ritmus és ütemérzék, szókincs bővítés hallás utáni memória, tiszta beszéd, halk-hangos érzékelése, gyors-lassú érzékelése, egyenletes lüktetés érzékelése, beszédhanghallás,</p>

<p>Ének, dalos játékok:</p> <p>Zenehallgatás:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vivaldi: A négy évszak-Nyár - Gryllus V.: Somvirás, somvirág - Pál, Péter jó reggelt... - A part alatt... - Csön-csön gyűrű... - Koszorú-koszorú.... - Boglya tetején áll egy gólya - Fecskét látok <p>Differenciálás: tiszta éneklés elsajátítása kisgyermeknevelői minta után, zene ritmusának, dallamának érzékelése</p> <p>Fejlesztési területek: ritmus és ütemérzék, szókincsbővítés hallás utáni memória,tiszta beszéd, halk-hangos érzékelése, gyors-lassú érzékelése, egyenletes lüktetés érzékelése, szorongásoldás, közös éneklés öröme, zenei ízlés</p>	<p>Munka jellegű tevékenységek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az udvar tisztán tartása, takarítása, locsolása - udvari játékok rendszerezése - növények ápolás - sátor építés - akadálypálya építés <p>Differenciálás: szabadon választott tevékenység, részfeladatok kiosztása, önbizalom, együtt tevékenykedés öröme, sikerélmény, türelem, tolerancia, pozitív érzelmi töltet, érzelmek kimutatásának képessége</p> <p>Fejlesztési területek: sikerélmény, pozitív érzelmi töltet, szociális kompetenciák, taktilis érzékelés, zöld szemlélet kialakítása, néphagyomány éltető tartalmak által biztosított ismeretszerzés sikerélmény, türelem, tolerancia, pozitív érzelmi töltet, érzelmek kimutatásának képessége</p>	<p>Mozgás:</p> <p>Kint az udvaron:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szabad mozgások - játékok, motorok, egyéb sporteszközök segítségével - játék a vízzel, pancsolás - egyensúlyozó játékok - talp és lábboltozat emelő játékok <p>Szobában, tornaterem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - néptánc - torna termi eszközökkel játék <p>Differenciálás: szabadon választható eszközök, mozdulatok utánzása, kreatív mozgás, mozgás örömeinek felkeltése, megfelelő motiváció, bátorítás</p> <p>Fejlesztési területek: téri tájékozódás, testséma, testtudat, mozgás öröme, szociális kompetenciák, izom erő, ügyesség, gyorsaság, mozgáskoordináció, helyes testtartás, szem-kéz, kéz-láb koordináció, szorongás oldás</p>
--	--	---

Mellékletek I.

Versek, mondókák, dalos játékok:

Süti, süti pogácsát,

Apának, anyának,
Tejben-vajban az apjának,
Sóba-vízbe a dadának.

Ez a malac piacra megy,

Ez itthon marad,
Ez kap finom pecsenyét,
ez semmit sem kap,
S ez a kicsi visít nagyot:
Ui-Ui! Éhes vagyok!

Sétálunk, sétálunk,

egy kis dombra
lecsücsülünk, csüccs!

Fúj a szél a fákat

Letöri az ágat,
Reccs!

Viszi, viszi, vásárra,

viszi, viszi, vásárra.
Kukucs!

Egy, kettő, három, négy,

Te is legény/leány hová mégy?
Nem megyek Én messzire,
csak a falu végire!

Ugráljuk, mint a verebek,

Rajta gyerekek!

Móra Ferenc: A cinege cipője

Vége van a nyárnak, hűvös szelek járnak,
nagy bánata van a cinegemadárnak.

Szeretne elmenni, ő is útra kelni,
De cipőt az árva sehol sem tud venni.

Kapkod fűhöz-fához, szalad a vargához,
fűzfa hegyen lakó varjú varga Pálhoz.

Azt mondja a varga, nem ér ő most arra,
mert ő most a csizmát nagyuraknak varrja.

Darunak, gólyának, a bölömbikának,
kár, kár, kár, nem ilyen akárki fiának!

Daru is, gólya is, a bölömbika is,
útra kelt azóta a búbos banka is.

Csak a cinegének szomorú az ének:
nincsen cipőcskéje máig se szegénynek.

Keresi, kutatja, repül gallyról gallyra:
"Kis cipőt, kis cipőt!" egyre csak azt hajtja.

Friss kalácsot,

friss kalácsot vegyenek!
Egy krajcárért, két krajcárért
már is megkapja kegyed!
Ha a fiúk nem szeretnék,
a lányoknak vegye meg!
Leánykája hogyha nincsen,
saját maga egye meg!

Kelep, kelep, gólyamadár,

Itt van az ősz, elmúlt a nyár.
Elmúlt a nyár, itt az ősz,
Szőlőt őríz már a csősz.

Lyukas dió, mogyoró, a kis egér rágcsáló.

Nem menekülsz, cincogó, bajszos cica a
fogó!

Add a kezed Pistike (gyerek neve)

Bújjunk be a kisingbe.
Add a lábad nyújtsd ide,
A nadrágba bújjunk be.

Sülnek a kenyerek,

sülnek a kenyerek,
sülnek a kenyerek
Égnek a kenyerek!

Réce, ruca, vadliba,

jöjjenek a lagziba.
Kést, kanalat hozzanak,
hogy éhen ne haljanak.
Ha jönnek, lesznek,
ha hoznak, esznek.

Erre kakas, erre tyúk

erre van a gyalogút.
Taréja, haréja.
Ugorj a fazékba, zsupsz!

Móricz Zsigmond: Iciri-piciri

Hol volt, hol nem volt. . .

Volt egyszer egy iciri piciri házacska;
ott lakott egy iciri piciri kis macska.

Volt annak két iciri piciri kis ökre,
rákaptak egy iciri piciri kis tökre.

Csizmát húz az iciri piciri kis macska,
hová lett az iciri piciri barmocska.

Bejárja az iciri piciri kis erdőt,
s nem leli az iciri piciri tekergőt.

Bejárja az iciri piciri kaszálót,
s nem látja az iciri piciri kószálót.

Rátalál egy iciri piciri kis tökre,
bánatában iciri picirit meglökte.

Felfordult az iciri piciri tököske,
benne a két iciri piciri ökröske.
Megörült két iciri piciri ökrének:
vége van az iciri piciri mesének!

Piros alma, de kerek,

Kóstoljuk meg gyerekek.
Ugye édes, ugye jó?
Nekünk hozta Őszanyó!

Gyí, paci, paripa

Nem messze van Kanizsa,
Odaérünk délre,
Libapecsenyére.

Csoóri Sándor - Dióbél bácsi

Ki lakik a dióhéjban?
Nem lakhat ott bárki,
Csak Dióbél bácsi.
Ha rácsapsz a dióhéjra
Kinyílik a csontkapuja
És cammogva előmászik
Vén Dióbél bácsi-
Csak a szádat, Tátsd ki!

Nincs szebb madár, mint a lúd,
Nem kell neki gyalogút,
Télbe - nyárba mezítláb,
Úgy kíméli a csizmát.

Egy - petty liba pety,
Terád jut a huszonegy.

Libuskáim, egyetek,
Mindjárt haza mehettek
mire a Nap lenyugszik
Ti is otthon lehettek.

Egy kis malac, rőf-rőf-rőf,
trombitálgat: „tőf-tőf-tőf.“
Trombitája, víg ormánya
földet túrja, dőf-dőf-dőf.

Jön az öreg, meglátja,
örvendezve kiáltja:
“Rajta, fiam, rőf-rőf-rőf,
apád is így csinálja!”

Most már együtt zenélnek,
kukoricán megélnék:
„Tőf-tőf-tőf-tőf, rőf-rőf-rőf-rőf.
ezek ám a legények!

Zirgó - zörgő kukorica
Szereti a mangalica
Kismalackák ide gyertek
Ennivalót hoztam Nektek.

Disznó, farka, füle, orra,
Jöjjenek a disznótorba,
Lesz ott enni, innivaló
(gyerek neve) lesz a hívogató!

Erre kakas, erre tyúk,

Erre van a gyalogút,

Taréja, haréja,

Ugorj a fazékba, zsupsz!

Sétálunk, sétálunk,

egy kis dombra

lecsücsülünk, csüccs!

Kis hurka, nagy hurka,

tarisznyámat hadd húzza!

Ha nagyot nem adnak,

kicsit is elfogadok.

Zsip, zsup, kenderzsup,

ha megázik, kidobjuk, zsupsz!

Nemes Nagy Ágnes: Hóésésben

Szakad a hó, nagy csomókban,

Veréb mászkál lent a hóban.

Veréb! Elment az eszed?

A hóésés betemet.

Nem is ugrálsz, araszolsz,

Hóésésben vacakolsz,

Felfűjtad a tolladat,

Ázott pamutgombolyag.

Mi kell neked? Fatető?

Fatető!

Deszka-madáretető.

Luca, Luca, kity - koty,

tojjanak a tiktyok!

A kamrájuk tele legyen,

üres hasa sose legyen

a gazdának itt!

Udvarukon, ablak alatt

Állogál egy fura alak

Hóból van a keze, lába,

Fehér hóból a ruhája,

Hóból annak mindene,

Szénből csupán a szeme.

Vesszőseprű hóna alatt,

Feje búbján köcsögkalap

Zengenek az erdők és a havasok,

Keresik a rejteket a szép szarvasok.

Futnak a kisnyulak sebesen,

Morognak a medvék dühösen,

Brumm , brumm, brumm.

Kicsi kocsi, három csacsi:

Döcögő-döcögő,

Benne gyerek, kicsi kerek:

Göcögő-göcögő.

Hej, Gyula, Gyula

szól a duda, duda, duda,

Pest, Buda, Buda, Buda,

pattogatott kukorica!

Töröm, töröm a mákot

sütök vele kalácsot.

Megzsírozom, megvajazom,

ha jó lesz! Neked adom!

Áspis, kerekes,

Úti füves, leveles,

Bíbola, bíbola,

Pacs, pacs, pacs!

Hasítom,

Vágom,

Szúrom,

Könyökölöm,

Pacsit adok,

Megpuszilom.

Ne lesd meg a Mikulást,

Had suhogjon a palást,

Jöjjön, jöjjön láthatatlan

Éjszakában és havakban.

Hókastélyban jéglakás

Ott lakik a Mikulás.

Szél a szánja – mégse fázik,

Úgy röpül egy messzi házhoz.

Jancsi bohóc a nevem

Cintányér a tenyerem.

Orrom krumpli, szemem szén,

Szeretném ha szeretnél!

Kisze, kisze, szalmaláb,

égj el minél hamarabb,

füsttel írd a kéklő égre:

Jöjj el tavasz, jöjj már végre!

Cicuska, macuska (*arcát simogatjuk*)

Mit főztél Danika (*kérdőn széttárjuk a karját*)

Kevertem kását (*tenyerében kevergetünk*)

Sütöttem pampuskát (*tenyerében gyúrjuk*)

Ide tettem, oda tettem (*jobbra majd balra tesszük a kezét*)

Utoljára mind megettem. Hamm-hamm! (*'megesszük' a kezét*)

Cini, cini muzsika,

Táncol a kis Zsuzsika,
Jobbra dül,
Meg balra dül,
Tücsök koma hegedül.

Dirmeg, dörmög a medve,

nincsen neki jókedve.
Alhatnék, mert hideg van,
jobb most bent a barlangban.
Brum, Brum, mackó...

Ég a gyertya, ég - adventi ének

Ég a gyertya ég,
el ne aludjék,
szíveinkből a szeretet
ki ne aludjék.

Ég a gyertya ég,
el ne aludjék,
szívünkől a rosszság is
kitakarodjék.

!

Szalagos a csuda fánk,

nekünk süti nagyanyánk.
Alig győzi, alig bírja,
minden lurkó elkapkodja.
Csuda jó az illata,
kerek szalag takarja.
Lekvárt rakjunk közepébe,
hadd kerüljön a bendőnkbe!

Ég a gyertya ég,
nő a fényesség,
sötét Földhöz a fényesség
egyre közelébb.

Ég a gyertya ég,
az adventi négy,
azt lobogják, azt hirdetik:
Jézus üdvözlégy

Mikulás, Mikulás kedves Mikulás,
Gyere már, gyere már minden gyerek vár,
Krumpticukor, csokoládé jaj de jó,
De a virgács jó gyerekeknek nem való.
Mikulás, Mikulás kedves mikulás
Gyere már gyere már minden gyerek vár.

Mikulás, Mikulás kedves Mikulás,
Gyere már, gyere már minden gyerek vár,
Krumpticukor, csokoládé jaj de jó,
De a virgács jó gyerekeknek nem való,
Mikulás, Mikulás kedves mikulás
Gyere már gyere már minden gyerek vár
Mikulás, Mikulás kedves mikulás
Gyere már gyere már minden gyerek vár

A zöld fenyőfán

Kigyúltak a gyertyák,
Kispajtások örvendezve
Körös Körül járják.

Te szép zöld fenyő,
Köszöntünk mi téged.
Hozz örömet mindnyájunknak
És boldog új évet!

Itt kopog, ott kopog,
Megérkezett Mikulás, hopp!

Miklós püspök egykor régen,
segített a szegény népen.
őt dicsérje koldus, árva,
emlékezzünk jóságára.

Hóembernek se keze, se lába,

Hóembernek kicsi szeme szén
Lustán pislant, fadugó az orr
Vásott kannát visel a fején!

Ember, ember, December,

Hideg morcos medve.
Sűrű havat szítálva,
Kiült a hegyekbe.

Ha ha ha havazik,
He he he hetekig,
Hú hú hú hull a hó,
Hi hi hi jaj de jó.

Haj ki kische, haj

Gyűj be sódar, gömböce
Haj ki kische, haj
Gyűj be sódar, gömböce
Kivisszük a betegséget
Ha ki kische, haj
Gyűj be sódar, gömböce

Itt a farsang áll a bál,

keringőzik a kanál,
csárdást jár a habverő,
bokázik a máktörő.
Dirreg, durrog a mozsár,
táncosra vár a kosár,
a kávészem int neki,
míg az órló pergeti.
Hejje-hujja vigalom!
Habos fánk a jutalom,
mákospatkó, babkávés,
értünk van a parádé.

Jöjjön a tavasz, vesszen a tél!

A, a, a, a farsangi napokban.

A farsangi napokban,
legyünk mi is vígabban
A, a, a, a farsangi napokban.

A, a, a, a farsangi diákok.
A farsangi diákok,
piros nadrágban járnak,
A, a, a, a farsangi napokban.

Ból, ból, ból, három nagy keszkenőből
Mind asszonyok mind lányok
Elöl bögyöt csinálnak,
Ból, ból, ból, három nagy keszkenőből.

Gé, gé, gé, öregasszony gégéje,
Öregasszony gégéje
Sört, pálinkát bevenne
Gé, gé, gé, öregasszony gégéje.

Ku, ku, ku a kakas kukorékol
Szeretném a taróját,
Jól megfőzve a nyakát,
Ku, ku, ku a kakas kukorékol.

Ha, ha, ha, itt a farsang dereka
Leánynak kell szép ruha
Férjhez menne ihaha
Ha, ha, ha, itt a farsang dereka.

Szita, szita, sűrű szita
Ma szitalok, holnap sütök,
neked egy kis cipót sütök.
Megzsírozom
Megvajazom,
Mégis, mégis Neked adom!
Hamm, hamm!

Töröm, töröm a mákot,
sütök vele kalácsot.
Megzsírozom, megvajazom,
ha kisült, majd Neked adom!

A házat kiséperjük,
A port letöröljük,
Az ablakot becsukjuk,
A kulcsot egyet csavarintunk!
Poros úton kocsi zörög,
a kereke gyorsan pörög,
Sári néni vezeti,
aki látja neveti!

Weöres Sándor: A medve töprengése

Jön a tavasz, megy a tél,
Barna medve üldögél:
- Kibújás vagy bebújás?
Ez a gondom óriás!

Ha kibújok, vacogok,
Ha bebújok, hortyogok:
Ha kibújok, jó eszem,
Ha bebújok, éhezem.

Barlangból kinézzek-e?
Fák közt szétfürkészek-e?
Lesz-e málnak, odu-méz? Ez a kérdés, de nehéz!

Hosszú lábú gólya bácsi,
Mit akar kend vacsorázni?
Békahúr, bre-ke-ke,
Ejnye, bizony, jól esne!
Tessék hát belőle!
Mind elugrik előle.

Zelk Zoltán: Tavaszi dal

Egy, kettő, három, négy,
kis özike, hová mégy?
-Elég, hogyha tudom én:
tavasz elé futok én!

Egy, kettő, három, négy,
te kis nyuszi hová mégy?
-Se erdőbe, se rétre:
a szép tavasz elébe!

Egy kettő, három, négy,
te kis madár vígan légy:
olyan szép dalt daloljál,
szébb legyen a tavasznál!

Locsoló versek:**Tapsifüles nyuszikának**

Nagyon sok a dolga,
Piros tojást, hímes tojást
Szerteséjjel hordja.
Hordjad kis nyuszikám,
Kéket is tarkát is,
Locsolásért kosaramba
Belefér még száz is!

Nyuszi fülét, hegyezi,

a bajuszát pödöri.

Répát eszik: ropp-ropp-ropp,

nagyott ugrik: hopp-hopp-hopp.

Ákom, bákam, berkenye,

szagos húsvét reggele.

Leöntjük a virágot,

visszük már a kalácsot!

Szebad-e locsolni!

Piros tojás, fehér nyuszi,

locsolásért jár egy puszi!

Gazdag Erzsi: Csigabiga néne

Körbenézett háza táján
Csigabiga néne.
“ Közeledik már az ünnep,
meszelní is kéne!,,

Mesztet oltott egy csöbörben,

s kimeszelte házát.

Olyan fehér, olyan tiszta,

nem találni párját.

Megbámulja, megcsodálja

egész erdő népe,

s háza előtt örvendezik Csigabiga néne.

Gyí, paci paripa,
nem messze van Kanizsa,
oda érünk délre,
liba pecsenyére.

Hóc, hóc katona,
ketten ülünk egy lóra,
hárman meg a csikóra.

Esik, az eső, hajlik a vesző,
haragszik a katona,
mert meg ázik a lova.
Ne haragudj katona,
majd ki süt a napocska,
megszáradt a lovacska.

Aki nem lép egyszere,
nem kap rétest estére,
pedig a rétes nagyon jó,
katonának az való.

Eső, eső csepereg
megáznak a gyerekek,
sáros lesz a kiscipő
vizes lesz a fökötő.

Gomba, gomba, gomba,
nincsen semmi gondja,
ha az eső esik rája,
nagyra nő a karimája.
Az esőt csak neveti,
van kalapja, teheti.

Gyite paci, gyite ló,
gyite ráró, hó-ha hó.

Kipp, kopp, kalapács,
Mit kovácsol a kovács?
Kovácsolja a vasat,
felszítja a parazsat.

Megy az úton a katona,
zúg a vihar, fúj a szél.
zúg-búg, fúj a szél,
a katona sose fél.
Mitől félne a kezében kard,
gonoszoknak oda vág,
dirr-durr oda vág,
sose bántsák a hazát!

Itt az óra, itt az óra,
Aki vitéz, fel a lóra,
Rajta vagyok, rajta máris-
vitéz volt a nagyapám is.

Én kis kertet kerteltem,
bазsarózsát ültettem.
Szél, szél fújdogálja,
eső, eső veregeti, zsupsz!

Anyukám, anyukám, találd ki,

Hogy az én nagy kincsem ugyan ki?

Ki más is lehetne, ha nem te.

Ültess hát, gyorsan az öledbe.

Egy nagy kör a feje,

Két kis pont a szeme,

Ez a görbe vonalka

Simogató keze,

Hajat is rajzolok,

Kócosat, nem bánom,

Az én édesanyám

Legszebb a világon.

Az én szívem kis óra, szeretet a rugója,

Mindig csak azt ketyegi, anyukámat szereti.

Itt a fejed, itt a szád,

Rajzolok egy apukát

Egyedül, magam.

Keze is van, lába is van, három haja van.

Két láb nem elég, kellene még.

Bárhová mégy, jó, ha van láb arra négy.

De az apu folyton szalad, kell láb neki hat.

Ez kell neki, bí- bá- bú, legyen apu százlábú!

Két szál pünkösdrózsa

Kihajlott az útra

El akar hervadni

Nincs ki leszakítsa

Nem ám az a rózsza

Ki a kertben nyílik

Hanem az a rózsza

Ki egymást szereti

Nem szeretlek másért

Két piros orcádért

Szemed járásáért

Szád mosolygásáért

Orgona ága, barackfa virága.

Öltözzetek új ruhába,
anyák napja hajnalára,
illatosan!

Zúgja az erdő, susogja a szellő.
Üzenik az ágak, lombok:
légy te mindig nagyon boldog,
Édesanyám.

Hüvelykujjam almafa,

mutatóujjam megrázta,
középső ujjam felszedte,
gyűrűsujjam hazavitte
a kisujjam mind megette,
megfájdult a hasa tőle!

Egyedem-begyedem tengertánc,

Hajdú sógor mit kívánsz?
Nem kívánok egyebet,
Csak egy falat kenyeret!

Lassan forog a kerék

Mert a vine nem elég,
Gyorsan forog a kerék,
Mert a vize már elég.

Megy a hajó a Dunán,

Rajta ül a kapitány.
Nézi, nézi a vizet,
Forgatja a kereket.

Megy a hajó a Dunán,

Lemaradt a kapitány.

Kiabál, trombitál,

De a hajó meg nem áll.

Pál, Kata, Péter Jó reggelt!

Már odakünn a nap felkelt.

Szól a kakasunk, az a nagy tarajú,

Gyere ki a rétre kukurikú!

Bódis Tünde Andrea - Gyereknapra

Gyertek ki a szabadba

lufit eregetni,

gyereknap alkalmából

fagyit eszegetni.

Játszani. szaladni,

összebarátkozni,

sok érdekes játékot

együtt eljátszani.

Osvát Erzsébet: Gyermeknapra

Napsugár, napsugár,

ragyogj, süss ma szebben!

simogasd a gyerekeket

lágyan melegebben!

Madarak, madarak,

cinkék, csalogányok,

köszöntő dalotok

vígan csattogjátok!

Virágok, virágok,

szegfűk, tulipánok,
a lánykákat, a fiúkat
virulva várjátok!
Hadd legyen ez a nap
egy nagy örömének!
Ezt kívánom én a világ
minden gyermekének.

Orgoványi Anikó: Gyereknep

Hurrá, itt a gyereknep, olyan régen vártam! A májusi napsütés csiklandozza lábam. Futás ki a szabadba, ki lesz az én párom? Indulhat a rollerverseny, egy, kettő, há-rom! Végre ma az lehetek, ami csak akarok, tűzoltó, vagy úrhajós, mindent kipróbálok! Mentőorvos is leszek, vasutas meg rendőr, vagy egy középkori várban alabárdos testőr. Várkisasszonyok a lányok, tündéri boszorkák, várják lovagjaikat, hogy őket elrabolják. Milyen kár, hogy gyereknep csak egyszer van egy évben, mikor játék a világ, pont mint a mesében.

A part alatt, a part alatt

Három varjú kaszál, három varjú kaszál.
Róka gyűjti, róka gyűjti,
Szúnyog kévét köti, szúnyog kévét köti.

Bolha ugrik, bolha ugrik,
Hányja a szekérre, hányja a szekérre.
Mén a szekér, mén a szekér,
Majd a malomba ér, majd a malomba ér.

A malomba, a malomba
Három tarka macska, három tarka macska.
Egyik szítál, másik rostál,
Harmadik követ vág, harmadik követ vág.

Szürke szamár vizet hoz már,
Tekenőbe tölti, tekenőbe tölti.
Tehén dagaszt, tehén dagaszt,
Kemencébe rakja, kemencébe rakja.

Medve várja, medve várja,
Kisült-e a cipó, kisült-e a cipó.
Tyúk a cipót csipegeti,
Hangya morzsát szedi, hangya morzsát szedi.

Óri István: Nyári reggel

Csip-csip, kismadár
éledezik a határ
Csip-csip, kismadár
szemét nyitja napsugár
Csip-csip, kismadár
messze hangzó ének száll
Csip-csip, kismadár
felébredt a napsugár
Csip-csip, kismadár
erdő, mező táncot jár
Csip-csip, kismadár
mosolyog a napsugár

Békás tóra gólya szállt

Békás tóra gólya szállt,
Kerek tóba besétált.
Hajlottak a fűszálak,
Intettek a békának:
Béka vigyázz!
Ki ne bújj! Gugolj le és lapulj!
De a béka nem ügyelt,
Intő szóra nem figyelt,
Kiugrott a tópartra, Hamm, a gólya bekapta!

Alma, alma piros alma odafenn a fán
Ha elérném nem kímélném, leszakítanám
De elérnem nincs reményem,
várom, hogy a szél azt az almát
piros almát lefújja elém.

Kicsi vagyok én,
Majd megnövök én,
Eszteendőre vagy kettőre
Huszár leszek én.

MESÉK

Icinke - picinke

Volt a világon egy icinke-picinke kis asszony, annak az icinke-picinke kis asszonynak volt egy icinke-picinke kis tehene; azt az icinke-picinke kis tehenet megfejte egy icinke-picinke kis sajtárba; abból az icinke-picinke kis sajtárból azt az icinke-picinke kis tejet beleszűrte egy icinke-picinke kis szűrőn egy icinke-picinke kis fazékba; azt az icinke-picinke kis fazekat rátette egy icinke-picinke kis padra, befedte egy icinke-picinke kis fedővel. Volt annak az icinke-picinke kis asszonynak egy icinke-picinke kis macskája; az az icinke picinke kis macska odament az icinke-picinke kis fazékhoz, felborította az icinke-picinke kis tejet; ezért nagyon megharagudott az icinke-picinke kis asszony, felkapott egy icinke-picinke kis nyújtófát, úgy megütötte vele azt az icinke-picinke kis macskát, hogy mindjárt fölbukfencezett. Ha az icinke-picinke kis macska föl nem bukfencezett volna, talán az én icinke-picinke kis mesém is tovább tartott volna.

A kesztyűmese

Ment, mendegélt egyszer egy öregember a kiskutyájával az erdőben. Hogy, hogy nem, az öreg elvesztette az egyik kesztyűjét. Arra szaladt a kiséger, bebújt a kesztyűbe, és azt mondja: „Jó lakásom lesz itt nekem!” Éppen arra ugrándozott egy béka is, bekukkant a kesztyűbe, és kérdi: - Ki lakik ebben a kesztyűben? - Cincogó, a kiséger. Hát te ki vagy? - Én vagyok Brekegő, a béka. Engedd meg, hogy veled lakjam! - Gyere, nem bánom! Most már ketten voltak. Arra szaladt egy nyulacska is, meglátta a kesztyűt, és ezt kérdi: - Ki lakik ebben a kesztyűben? - Cincogó, a kiséger és Brekegő, a béka. Hát te ki vagy? - Én Tapsifüles vagyok, a nyulacska. Fogadjatok be engem is! - Gyere, ha kedved tartja! Így már hárman voltak. Egyszer csak arra jön a róka, egyenesen kesztyű felé tart. - Ki lakik ebben a kesztyűben? - Cincogó, a kiséger, Brekegő, a béka és Tapsifüles, a nyulacska. Hát te ki vagy? - Én vagyok Csalavér, a róka. Engedjete be engem is. - Gyere, ha úgy tetszik! Most már négyen ültek a kesztyűben. Arra jött a farkas is, megállt a kesztyű mellett. - Ki lakik ebben a kesztyűben? - Cincogó, a kiséger, Brekegő, a béka, Tapsifüles, a nyulacska és Csalavér, a róka. Hát te ki vagy? - Én vagyok az Ordas farkas. Befogadtok-e engem is? - Hát gyere, ha gondolod, hogy elférsz! Bebújt a farkas is. Most már öten voltak. Honnan, honnan nem, egyszer csak arra jött egy vaddisznó. - Rőf-rőf-rőf! Ki lakik ebben a kesztyűben? - Cincogó, a kiséger, Brekegő, a béka, Tapsifüles, a nyúl, Csalavér, a róka és Ordas farkas. Hát te ki vagy? - Rőf-rőf-rőf! Én vagyok a Rőfi disznó. Fogadjatok be a házatokba! - Mindenki csak a mi kesztyűnkben szeretne lakni, akinek erre tart az útja! Láthatod, hogy magunk sem férünk már el. - Én még meghúzódok valahogy, fogadjatok be! - Nem bánjuk, gyere! Bebújt a vaddisznó is. Már hatan voltak, de olyan szorosan, hogy meg sem tudtak moccanni. Alig helyezkedtek el valahogy, hallják ám, hogy zörögnek a bokrok. A medve bújt elő, és egyenesen a kesztyű felé tartott. - Ki lakik ebben a kesztyűben? - Cincogó, a kiséger, Brekegő, a béka, Tapsifüles, a nyúl, Csalavér, a róka, Ordas farkas meg Rőfi disznó. Hát te ki vagy? - Brum-brum-brum! De sokan vagytok! Én vagyok a Mormogi medve. Fogadjatok már be engem is! - Hová fogadjunk be, amikor magunk is szűken vagyunk? - Csak megleszünk valahogy. - Hát gyere, ha kedved tartja, de csak a kesztyű szélére.

Bebújt a medve is. Most már heten voltak. A kesztyű már pattanásig feszült. Ekkorára az öreg is észrevette, hogy útközben elhagyta kesztyűjét. Visszafordult, hogy megkeresse. A kiskutya előtte futott. Amint szalad, egyszerre csak látja, hogy ott fekszik a kesztyű az úton, és izgomozog. Meg is ugatta: „Vau-vau-bau!” Az állatok erre igen megrémültek, kiugrottak a kesztyűből - futott, ki merre tudott. Az öreg is odaért, és felvette kesztyűjét. Itt a vége, fuss el véle!

A lóköttő róka

A kis sünnnek volt két lova. A két ló akkora volt, mint két makk, de erős, mint két táltos. Sebesen futottak picike lábaikon, és a legnehezebb terhet is elhúzták. A kis sünn tökből épített nekik icike-picike istállót. A kis sünnnek valami dolga akadt az erdő túlsó végén. A két apró lovat bekötötte az istállóba, és az istálló ajtaját lezárta. Ment, ment vígan a kis sünn. Erre várt a róka! Az icike-picike istállót lovastul a hátára vette és hazavitte. - Ki vitte el icike-picike istállót és a két apró lovat? - kérdezte a kis sünn. - Én nem - felelte a kis borz. - Én nem - felelte a kis nyúl. - Én nem - felelte a mókus. - Ki tudja, ki vitte el icike-picike istállót és két apró lovat? - kérdezte a kis sünn. - Én nem - felelte a kis borz. - Én nem - felelte a kis nyúl. - De én tudom! - kiáltotta a mókus. - A róka vitte el. Láttam őt az odúm alatt elhaladni. A kis sünn leült, és keservesen sírdogált. Nemsokára arra jött a medve. - Mi történt, kis sünn? - Ó, kedves medvém, a róka ellopta icike-picike istállót és két apró lovat! - Miért nem kéred tőle? - Mert félek - sírta a kis sünn. - No, majd én segítek neked - felelte a medve. A medve és a kis sünn sietett a rókához. A róka az úton közeledő két barát láttára sebesen beosont a rókalyukba. A bejáratot lezárta. - Róka, róka, hová bújtál? Elölünk el miért futottál? - dörömbölt a medve a rókalyuk ajtaján. A róka sírni kezdett: - Ó, jaj nekem! Áztam-fáztam, vörös bőrömig eláztam. Most a tűznél melegedek, mert kivert a láz s a hideg. A medve azonban tovább dörömbölt az ajtón. - Róka, róka, mitől fáztál? Künn az erdőn miért áztál? Eső nem esett, harmat sem esett. Róka, róka, hová bújtál? Elölünk el miért futottál? A róka lelkendezve kiáltozott: - Nem bújtam el. Láttam, jöttök, s gondoltam: jó levest főzök. Azzal várlak benneteket, biztosan megéheztetek. Várjatok hát keveset! - Nem várhatunk, vörös róka! Engedj be a rókalyukba! Hadd nézzem meg: ott mit őrzöl? - sürgette őt a medve. - Mit őrizzek, kedves medve? - siránkozott a róka. - Talán az icike-picike istállót és a két apró lovat. - Én nem őrzöm. - De te őrzöd! - kiáltott a kis sünn. - A mókus látta, mikor erre hoztad. Erre a lóköttő róka már nem tudott mit felelni. Ki is adta az icike-picike istállót a két apró lóval a medvének és a kis sünnnek.

A répamese

Az apóka ültetett egy répát, és így biztatgatta: - Nőj, nőj, répa, növekedjél, gyökerke, jó édesre, szép kövérre, óriási nagyra! Meg is nőtt a répa, jó édes lett, szép kövér lett, óriási nagy lett. Ment az apóka, hogy kihúzza. Húzta-húzta, tépte-cibálta, ráncigálta, de hiába – nem mozdult a répa. Hívta az apóka az anyókat. Anyóka húzta apókat, apóka húzta a répát - húzták-húzták, ráncigálták, de hiába – nem mozdult a répa. Hívta az anyóka az unokáját. Unoka húzta anyókat,

anyóka húzta apókát, apóka húzta a répát - húzták-húzták, ráncigálták, de hiába – nem mozdult a répa. Hívta az unoka a kutyát, Bogárkát. Bogárka húzta unokát, unoka húzta anyókát, anyóka húzta apókát, apóka húzta a répát - húzták-húzták, ráncigálták, de hiába nem mozdult a répa. Hívta Bogárka a tarka macskát. Macska húzta Bogárkát, Bogárka húzta unokát, unoka húzta anyókát, anyóka húzta apókát, apóka húzta a répát - húzták-húzták, ráncigálták, de hiába – nem mozdult a répa. Hívta a macska az egérkét. Egérke húzta a macskát, macska húzta Bogárkát, Bogárka húzta unokát, unoka húzta anyókát, anyóka húzta apókát, apóka húzta a répát - húzták-húzták, hót rántottak rajta – erre aztán engedett a répa, kifordult a földből.

Az egér farkincája

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, még az üveghegyeken is túl, ahol a kurta farkú malac túr, volt egyszer egy szegény ember. Ez a szegény ember kiment a fiával a földre szántani, s amint egyet fordul, egyszerre csak elkiáltja magát a fiú: - Nézze, apámuram, nézze, egy kulcsot találtam! - Az ám, egy kulcs - mondja a szegény ember -, jó volna, ha egy ládát is találnál hozzá! Na, ez annyiba maradt. Tovább szántanak, kettőt-hármat térülnek-fordulnak, megint elkiáltja magát a fiú: - Nézze, édesapám, megtaláltam a ládát is! Próbálják a kulcsot, hát jól beletalál a zárba. Kinyitják a ládát, felemelik a fedelét, nézik, mi van benne; hát abban bizony nem volt egyéb, csak egy kurta farkú egerecske. Ha az egérnek a farka hosszú lett volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Bajor Andor: Miről Álmodik a sündisznó

November elején, amikor komolyra fordul az idő, és a fagy megcsípi a füveket, a sündisznó aludni tér. Előbb megveti az ágát, meghemperedik a sárga levelekben, és becipeli magának a puha dunyhát egy szűrös, tövises bokor tövébe. Neki ugyanis a tövisbokor a kedvenc növénye. Itt aztán mocorog, pislog, végül összegömbölyödik, és álmodni kezd. Azt álmodja, hogy kint sétál a nyári ég alatt, tüskés bokrok lugasában, cserepes kaktuszok között, A sündisznó álmában nincsenek se kutyák, se rókák, ezért egyenes tartással, nyugodtan sétáfkál a barátságos világban. A tüskés bokrokon szemrevaló, szép bogáncsok nőnek. Ugyanis a sünmalacok bogáncssal kedveskednek az idősebbeknek születésnapjukon vagy névnapjukon. Álmában szelíd, nyári estén sétál a sündisznó, és összetalálkozik a mérges viperával. A vipera dül-fül mérgében, rá is sziszeg a sündisznóra: – Térj ki az utamból, vagy vége az életednek! De a sündisznó bátran feleli: – Nem térek ki, nem félek ám tőled! Azzal verekedni kezdenek, és a kígyó alulmarad. Álmában ugyanis a sündisznó nagyon bátor, még a rókát is megropogtatná, ha élne egyáltalán róka a sündisznó álmában. A csata után diadalmasan eltipeg az égisz szilvafa alá, melyről percenként leesik egy-egy érett szilva, és a sündisznók odajárnak lakmározni meg táncolni. Két lábra állnak, összefogóznak, de vigyáznak, hogy meg ne döfjék egymást a tüskéikkel, aztán nekikezdenek forogni. Ropják a táncot, s ha elfáradnak, kínálgatni kezdik egymást: parancsoljon, édes bátyám, egy kis szilvát vegyen, komámasszony. Így trécselnek, udvariaskodnak egymással, míg meg nem legyinti orrukát a hűvös esti szellő. Akkor véget vetnek a lakomának, és danolászva nekiindulnak a sötétségnek. Bátran és boldogan. Mert a sündisznó úgy álmodja, hogy semmitől sem kell ijedelmében összegömbölyödnie.

A szív igazsága

A régi időkben viszály tá-madt a szem, a fül, az orr, a szív, a kéz és a láb között afelől, melyikük előbb való rangban a másíknál. Nem volt a vesze-kedésnek se vé-ge, se hossza.

Mondta a szem: - Hiszen mindent előbb ve-szek észre, mint ti! - Nem! - ellenkezett a fül. - Én vagyok a legelső, mert én hallok meg mindent leg-előbb.

Az orr köz-bevágott. - Tévedsz, barátom! Csak én lehetek az első, mert én érzem meg legelőbb mindennek a szagát. - Ó, dehogy, dehogy! Én fontosabb vagyok nálatok - vélte a száj -, hiszen én eszek meg mindent. Erre már a kéz is beleavat-kozott a vitába: - Tévedtek, kedves baráta-im. Az első én vagyok! Va-jon nem én fogom-e meg mindannyiótok előtt a dol-gokat? - Nincs igazad, kedves kéz barátom - szólt közbe most a láb -, én vagyok az első köztetek, hiszen én járok, én megyek el mindig mindenhova, ahová éppen kell, megyek- megyek, és bi-zony bele is fára-dok a sok járkálásba. A szív csendben maradt. Nyugodtan ült mellkas fészékében, és hallgatott.

Kíváncsian hallgatta a vitát, mi mindent össze nem hor-danak a többiek, vajon mi-lyen eredményre jutnak? Azok hatan egész nap ve-szekedtek, egyikük sem akart a másíknak engedni. Kilenc nap, kilenc éjjel tartott a vita. Mindegyik azt remélte, majd csak belefárad a másík. De mivel mindegyik ostoba volt, csak a magáét hajto-gatta egyre.

Végül, mi-vel a lármás vita csak nem akart lecsende-sedni, a szív megelégelte, így szólt:

- Szem, orr, fül, száj és kéz, a lábat egyelőre kihagyom, hallgassatok csak ide. Meg-mondom nektek az igazat. Ostobaságot beszéltek, én vagyok az el-ső köztetek, és utánam a láb követke-zik. Én va-gyok az első, mert nélkü-lem semmire sem volnátok képesek. Ha a szív megáll, nem lát a szem, nem szagol az orr, nem hall a fül, nem ehet a száj, nem foghat a kéz sem. Ha én megmozdulok, követ en-gem a láb, azután a kéz, azután te, száj. Teszem, csak látni tudsz, semmi egyebet, te fül, csak hallani, te orr, csak szagolni és te száj, csak enni. Ha én nem dolgozom, nem moz-dul a láb, a kéz sem foghat meg sem-mit, és akkor, te száj, nem kapsz enni semmit. Csak ha én dobogók, csak ak-kor mozdulhat a láb, és csak ha a kéz már megfogott vala-mi ehetőt, csak akkor ehetsz, te száj. Ezért va-gyok én az első közötte-tek. Én kezdem, s csak azután kö-vetkezhetsz a ti munkátok. De ha az én dobogásom meg-áll, ti is mozdulatlanul ma-radtok. Megértettétek? Annyit vitat-koztatok, veszeked-tetek itt az elsőségről, hogy meg nem állhattam, meg kellett mondanom nektek az igaz-ságot.

Advent angyalai

Azt mesélik, hogy advent idején négy angyal érkezik a Földre... Az első, csak jár-kei az emberek között, de azok annyira „készülődnek” az ünnepekre, hogy sokszor észre sem veszik, ki van közöttük. Az angyal, azért száll le az égből, hogy megnyissa a lelkeket egymás felé. A második angyal aranyszáiból szótt kosarat tart a kezében. Ez a kosár nagyon törekeny, de az angyal türelmes és kitartó, embertől emberig haladva kutatja azt, amivel megtöltheti. Azt keresi, ami súlytalan, végtelen, nem kerül semmibe, mégis mindennél többet ér. Keresi a reményt, a hitet és a szeretet. Ezekből aztán az angyalok fényes csillagokat készítenek, hogy az emberek felemeljék a tekintetüket, és az égre nézve, szívüket boldogság töltse el. A harmadik angyal ünnepváró embereket keres, és ha talál, örömeiben megérinti őket egy fényugárral. A fény ragyogni kezd az emberek szívében, lelkükbe békesség, a szemükbe

csillogás költözik, a világ megtelik várakozással. A negyedik angyal, kezében lantot tart, és énekel a tiszta szívű embereknek. Sok apró angyal kíséri, együtt zengik a béke, a szeretet és a születés dalát. Énekükkel felébresztik a földben szunnyadó magvakat, daluktól nőni kezd a fény, így lesz majd új élet tavasszal a Földön.

Devecsery László: Cinegekarácsony

A kis cinege szomorúan sírdogált az ágon. Odaröppent hozzá a mamája. — Miért sírsz, kis cinegelányom? — Hogyne sírnék, hogyne rínek, mikor olyan rossz nekünk, madaraknak. Bezzeg jó az embereknek! Készülnek a karácsonyra, s lesz nekik csodálatos karácsonyfájuk. — Majd odarepülünk az ablakokhoz — és megcsodáljuk. S nézd, itt, az erdő szélén mennyi karácsonyfa álldogál. Ez mind a miénk: az állatoké! A szép fehér hó fel is díszíti nekünk. — Én... mégis... igazit szeretnék...! Eljutott a híre a cinegelányka szomorúságának a többi madárhoz is. Megsajnálták. Összedugták a fejüket. A hangos cserregésre és csörrögésre a szundikáló mókusok is felébredtek. Nagy mérgesen néztek ki az odúból. Ám amikor a madarak nekik is elmondták, miről beszélgetnek, mindjárt megbékéltek. Sőt! — Mi is segítünk! S megkezdődött a nagy, titokzatos, a legtitkosabb erdei készülődés. Cinegepapa a faluba repült szomorú leánykájával. Ott figyelték, hogyan készülődnek az emberek az ünnepre. Közben a többiek sem tétlenkedtek! A mókusok szalagot kötöttek minden mogyoróra és dióra.

A verebek apró almácskákat hoztak. A búbospacsirta aranyszínűre festett mákgubókkal érkezett. Cinegemama szalmavirágot szerzett a piacon. Gyönyörű füzért készített belőle. Bagolyapó világító festékekkel kente be a fenyőtobozokat. Ezek helyettesítik majd a gyertyákat. A madarak és a mókusok a cinege tanya mellett a legszebb fenyőfát díszítették fel. Lett is öröm, amikor a cinegelányka visszatért. A csodálkozástól szólni is alig tudott: — Ez... ez... ez az... enyém? Az én igazi karácsonyfám? Köszönöm, köszönöm, köszönöm! — Boldog karácsonyt! — felelték a madarak és a mókusok.

Miért mennek télen szabadságra a fák?

– Ébredj, te álomszuszek! – szólította édesanya. – Nézd csak! Tél lett egyetlen éjszaka alatt! – Reccs, reccs – nyögött felhúzás közben a redőny. Jóska pislogott a kertbe. A virágágyak frissen megforgatott fekete halmai és a fűhegyek is, mind mind dértől csillogtak. A fák finom csipke sziluettként álltak a gyenge reggeli napfényben. Nem sokkal később bekattant a kertkapu zárja Jóska és édesanyja mögött. Mentek a parkba, mint minden szombaton. Jóska ujjára hosszú tűjű zúzmarakristályok tapadtak, ha az utat szegélyező kerítések deszkájához ért. Lehelete felhőként gomolygott az arca előtt, ajka megdermedt a hidegtől. Édesanya és Jóska megálltak és körülnéztek az öreg parkban, amelyre alig lehetett ráismerni aznap. A gesztenyefák ágain vastagon és bojtosan ült a zúzmarakristály. – Szörmesapkák van – mondta álmélkodva Jóska. Édesanya nevetett. Amikor megcsókolta Jóskát, az orra hegye nedves pontot hagyott a fiú arcán. – A fák örülnek a télnek? – nézett körül tünődve Jóska. – Biztosan – felelte édesanya. – Egy fának rengeteg dolga van: tavasszal kibontja a rügyeit, amelyeket máris ott láthatsz rajta. Virágot hajt és gyümölcsöt fogan. Gyümölcsseit lassan megérleli, hogy ősszel mi is szüretelhetünk, és az állatok, a madarak is. A tél az az időszak, amikor szabadságra mennek a fák. Jóska csodálkozva nézett végig az ismerős fákon. Ilyesmirel még sosem gondolkodott. – De ez még semmi ahhoz

képest, mi mindent tud egy fa – magyarázta az édesanyja. – Tudod-e, hogy beszívja a rossz levegőt, és számtalan levelével megtisztítja azt? Éneikül már rég megfulladtunk volna. Jóska egyre jobban csodálkozott. – Igen – mondta a mamája, – ha hidegre fordul az idő, a fák már tudják, hogy most végre kipihenték magukat. A gyökerek kevesebb nedvességet küldenek fel az ágakba, ezért elszáradnak a levelek és lehullanak a földre. Ott elkorhadnak, és fokozatosan új föld lesz belőlük. Később abba is bele szövö gyökereit a fa, hogy felszívja belőle a maga tápanyagát. – Miért kell lehullatniuk a fáknak azokat a szép leveleket? – kérdezte Jóska. – Szerintem nem tisztességes dolog, hogy egyszerűen kiéheztetik őket. – Nem erről van szó – felelte édesanya. – Ezt kell tenniük, különben a nedvek, amelyekkel a leveleket táplálják, megfagynának az ereikben. A jégnek több hely kell, mint a víznek, tudod? Ezek a szép fatörzsek mind széthasadnának, és a fák mind meghalnának. Nem szólva arról, hogy télen a fán maradt levelek felfogni a havat. A hó súlya alatt letörnek az ágak, kidőlnek a fák. – Akkor nem bánom, hogy lehullatják a leveleiket – dünnyögte Jóska. – Nem, ugye? – helyeselt édesanya, és hívogatni kezdett egy kacsát. Az hangos, éhes hápogása oda is kacsázott hozzájuk. – Észrevetted már egyáltalán, milyen csodaszépek a fák? Ahogy finom ágaikat az égre emelik! Mintha pókhálót rajzolnának az égboltra. Jóska megetette a kacsát, de közben tovább töprengett. – A fenyőfák is tudják mindezt? – kérdezte egy kis idő múltán, és várakozva nézett édesanyjára. – Minden fa tudja. – De a karácsonyfák nem – gondolkodott hangosan Jóska. – Kivéve, ha gyökeres kis karácsonyfát vásárolunk cserépben – vetette fel édesanyja. Erre aztán Jóska is elmosolyodott.

Téli lakoma

Tél lett. Vastag hótakaró borította a földet. Az erdei állatok éheztek és fáztak. Mit tett a kis sün? Tüzet rakott. Sütni való tököt vett elő. A tököt felvágta, magvait kikaparta, húsát kis darabokra vágta. A tök darabokat megsütötte. A tökmagot megpörkölötte. Mit tett ezután a kis sün? Hócipőt húzott, bundát öltött, és a fejét bekötötte a kockás sáljával. Az illatozó sült tökdarabokat tálcára rakta, és kiült az odúja elé. – Itt a finom, forró, mézízű eledel! – rikkantotta. A vidám kínálgatásra odasereglettek az állatok: a róka, a farkas, a vadkan és a két fia, az őz, a borz és a nyúl. – A hangos sürgés-forgásra felébredt barlangjában Medve Pál. – Brumma, brumma! Mi lehet ez? – indult a lakomázók felé. Hű, de megörült a jó ételnek! Hat darabot falt fel belőle. Mikor vége lett a lakomának, örömeiben meghívta magához a kis sünt téli vendégnek. A kis sün beköltözött Medve Pálhoz. Pipáztak, dominóztak, és hozzá pörkölt tökmagot rágtak.

Benedek Elek: Mackó úr meg Ordas koma

Mackó úr meg Ordas koma egyszer régen együtt indultak el ennivalót keresni. Amint mennek, mendegélnek, egyszerre csak édes illat csapta meg Mackó urom orrát. Egy fa odvában elvadult méhek gyűjtötték a gyönyörű lépes mézet. Természetesen azért, hogy az ő életét édesítsék meg vele.

Mackó uramnak azonban lehetett már egynémely keserű tapasztalása a méhek gonosz természetéről: törni kezdte a fejét, hogyan férjen baj nélkül a mézhez.

"Hohó! - gondolta magában. - Itt van az én derék ordas barátom. Szelíd, kedves kis állat, a légynek se vét, de ész dolgában nem áldotta meg túlságosan az Úristen. Kikapartatom én azzal a tüzes gesztenyét, akarom mondani, az édes mézet."

Azzal a méznél is édesebb mosolygással fordult Ordas komához:

- No, koma, akarsz-e belenézni a tündérek kútjába?

- A tündérek kútjába? - morogta a koma. - Hát az micsoda?

- Te még azt sem tudod, mi a tündérek kútja? Látszik, nem jártál annyi híres-neves iskolába, mint én. Hát tudd meg, hogy aki a tündér kútjába belenéz, azt látja benne, ami szemének-szívének legkedvesebb.

- Például egy gyöngé húsú idei bárányt! - kiáltotta felvillanó szemmel a koma.

- Azt, azt! - hagyta helyben Mackó uram. - No lám, mégiscsak megértettél. Nem vagy te olyan ostoba, amilyennek látszol.

- Nono - morogta a farkas. - De hát mit ér, ha csak látom azt a bárányt?

- Azt éri, hogy ha kimondod ezt a varázsigt, hogy aszongya: burgutargafargakargas, akkor egyszeribe kiugrik a kútból a bárány.

- Ugyan bizony!

- Kiugrik az.

- De hát hol van az a kút?

- Akár hiszed, akár nem: ennek a fának az odvába kell bedugni a fejedet, a fa tövébe van elrejtve a kút. Vigyáznak ám a tündérek, hogy akárki meg ne találja!

- No, faodúban sem láttam még kutat!

- Hát most megláthatod, ha van merszed.

- Mit? Ha van merszem? Nem félek én semmitől a világon. Hogy is van az a varázsige?

Soká tartott, míg a medve bele tudta verni Ordas koma vastag koponyájába, hogy burgutargafargakargas. De olyan erősen vágyakozott Ordas koma a gyöngé húsú idei bárányra, hogy mégiscsak megtanulta valahogy. Azzal bedugta a fejét a fa odvába.

Mackó uram meg szép csöndesen elbújt egy bokorban, és mosolyogva várta, hogy mi következik most.

Hej, uram istenem, mi következett! Amint Ordas koma bedugta a fejét, ezernyi ezer méh bolydult fel egyszerre, nekiestek, ahol érték, száz fullánk fűrődött belé. Kikapta a fejét, nekiiramodott, egyre azt üvöltötte futás közben: "Burgutargafargakargas!" A méhraj utána, egyetlen egy sem maradt az odúban.

Mackó uram elégedetten mosolygott, nyugodtan odalépegetett a fához, azt morogva magában:

- Rargavargaszmergedverge!

Azzal kiszedte a "tündérek kútjából" az édes, illatos lépes mézet, és mind egy cseppig megette.

Csalimese

Egyszer volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, meg az üveghegyeken is túl, ahol a kurta farkú malac túr, volt egyszer egy szegény ember. Ez a szegény ember kiment a fiával a földre szántani, s amint egyet fordul, egyszerre csak elkiáltja magát a fiú:

- Nézze, apámuram, nézze, egy kulcsot találtam.

- Az ám, egy kulcs - mondja a szegény ember. - Ejnye, de jó volna, ha egy ládát is találnál hozzá!

Na, ez annyiban maradt.

Tovább szántanak, kettőt-hármat térülnek-fordulnak. Megint elkiáltja magát a fiú:

- Nézze, édesapám, megtaláltam a ládát is.

Próbálják a kulcsot, hát jól belétalál a zárba. Kinyitják a ládát, felemelik a fedelét, nézik, mi van benne, hát abban bizony nem volt egyéb, csak egy kurta farkú egerecske.

Ha az egérnek hosszú farka lett volna, az én mesém is tovább tartott volna.

Miért lett vörös a róka?

Folydogált valahol egyszer egy kis patak, amelyben vidáman úszkáltak a rákok. A közelben, a patak mellett sűrű bozótos nőtt. Benne rókák tanyáztak. A meleg nyári napon nagyon megszomjazott az egyik, és lement a folyócskához vizet inni. Ahogy szürcsöli a friss vizet, látja ám, hogy a vízben egy rák úszik, de nem úgy, mint más állat, előre, hanem hátrafelé. Megszólalt a róka:

- No, az Istennek sincs ám több ilyen tehetetlen állatja, mint te, aki sohasem előre, hanem hátrafelé megy!

A rák kiúszott a víz szélére, és így válaszolt:

- Mégis jobb futó vagyok, mint te, bármennyire dicsekszel is. Nézd, amott van egy öreg tölgy, amelyikünk előbb odaér, az lesz a nyertes. Még azt is megengedem, hogy három lépéssel előbbre állj nálamnál. Mikor azt mondom: egy, kettő, három, akkor indulj, de ahogy bírsz, úgy fuss, mert én úgyis előbb ott leszek, mint te!

A róka nagyot nevetett a rák beszédén.

- Áll az alku - mondta mosolyogva -, majd meglátjuk, ki lesz a győztes.

A rák közben észrevétlen az ollójával a róka farkába kapaszkodott. Aztán jelt adott az indulásra:

- Egy, kettő, három ... Indulj!

A róka megiramodott. Mikor már jól elszaladott a cél felé, ezt gondolta: „No, ez aztán jól rászédett, talán még a vízből se tudott kimászni, engem meg így megfuttat. Megteszem azért az utat, elérem a célt, már mindegy.”

Odaért a tölgyhöz, visszafordult, a rák hirtelen leereszkedett a róka farkáról, és így elébe állva azt mondta:

- Most értél csak ide, én már régen itt vagyok. Hol késtél? Látod, látod, elbizakodott voltál, és végül nekem kellett rád várnom.

A róka úgy elszégyellte magát, hogy egyszeribe megvörösödött. Azóta is vörös a róka.

Miért alszik a medve télen?

Réges-régen történt, amit most itt elmesélek, egy tavasszal a világ leghatalmasabb rengetegének közepén. Valamennyi állat összegyűlt az erdei tisztáson, hogy megválasszanak valakit, aki a méhkaptárakra felügyel. A méhecskék ugyanis panasszal fordultak az erdő lakóihoz, hogy valamiféle ismeretlen tettes a távollétükben folyton dézsmálja a mézet.

Mindenki ott volt bizony, aki valamit is számított az erdőben. Ott volt az ezermester harkály, ott volt a róka, ott voltak az őzek, a farkasok, mert ebben a régi, mesebeli időben még békeességben éltek egymás mellett valamennyien.

Egy hosszú fülű nyuszi volt az értekezlet elnöke.

- Azért gyűltünk itt össze - pislogott álmosan -, hogy kinevezzük a méhkaptárak őrizőjét. Ugyan ki vállalkozna erre a megtisztelő feledatra közületek?

A meghívottak között ott volt természetesen Miska medve is, vadonatúj, pompás barna öltönyében. A nyuszi kérdésért néma csend követte, senki sem sietett jelentkezni, mert hiszen mindenki éppen eléggé el volt foglalva az erdőben.

- Nos hát ha senki nem vállalja - dörögte Miska medve -, én hajlandó vagyok meghozni ezt az áldozatot az erdő lakóinak kedvéért!

Az egybegyűltek közfelkiáltással nevezték ki Miska medvét az erdei mézek őrizőjévé. Méltóságteljesen, szorgalmasan látta el feladatát - legalábbis ezt híresztelte magáról -, mert bárki merészkedett a méhkaptárak közelébe, mindenkit sorra elzavart.

Mindez a nagy fáradság hiábavaló volt mégis, mert a méhek ismét elmentek az állatok tanácsához, és bejelentették, hogy érthetetlen módon mindennap kevesebb lesz a méz a kaptárakban. Egyben azt is kérték, hogy mielőbb sürgősen vizsgálják ki az ügyet.

Egy reggel három kiküldött: egy róka, egy nyúl és egy veréb, anélkül, hogy Miskát erről értesítették volna, váratlanul megjelent leltárt csinálni. A veréb előreröpült, s méghozzá olyan nesztelenül, hogy Miska nem vette észre. Pedig ha észrevette volna, biztosan abbahagyja a torkoskodást, mert talán mondanom sem kell: ő volt ám a méhkaptárak dézsmálója!

A veréb sietve repült vissza, és mindezt iziben közölte a rókával meg a nyuszival. Újra összehívták tehát az állatok tanácsát, és az összes állat jelenlétében megfosztották Miskát mézőrzői tisztségétől. Sőt büntetésből száműzték egész tavaszig a barlangjába, ott kellett tartózkodnia egész télen át - ezt a bölcs ítéletet hozták -, hogy semmiféle újabb kópéságot ne követhessen el ökelme.

Azóta alszik - mert mi mást is tehetne? - a medve télen mindig a barlangjában. Azonban hiába tiltották el a méztől, azért ő bizony mégis szereti, és amikor csak hozzájuthat, nem veti meg még ma sem. És hacsak teheti: jól a mézeskőcsög aljára néz manapság is ökelme.

A nyulacska haragocskája : Bajzáth Mária, Itt vagyok, ragyokok! kötet, 53. oldal

Répamese: Bajzáth Mária válogatása Itt vagyok, ragyogok 40. oldal

Zelk Zoltán: A három nyúl

Egyszer régen, nagyon régen,
zúgó erdő közelében,
három nyulak összegyűltek,
selyemfüre települtek,
ottan se ültek sokáig,
talán csak egy fél óráig,
amikor felkerekedtek,
hogymár végre hazamennek,
egy szarka felettük szállott
s felkiáltott: -Mit csináltok?
Mit csináltok, három nyulak?
Úgy ültök ott, mint az urak --

- Úgy, úgy bizony, mint az urak! -
felelték a három nyulak.-
Ezután már urak leszünk,
ebédre rókahúst eszünk!
Nem fogjuk az időt lopni,
most indulunk rókafogni! -

Csacsi szarka, nem elhitte?
Repült is már, a hírt vitte,
s buta róka is elhitte.
De hát hoggyne hitte volna,
akármilyen ravasz róka,
mert a szarka így kiáltott:

-Egy jegenye fölött szállok,
mikor lenézek a földre,
három nyulak ülnek körbe.
Összebújva tanácskoznak -
Jaj, mekkora nyulak voltak!
Jaj, mekkora fejük, szájuk,
a medve egér hozzájuk!
Hát még miről beszélgettek?
Hogymég eztán csak rókát esznek - -

Ennek a fele se móka!
Szedte is lábát a róka.
Futott ki az erdőszélre,
csak mielőbb odaérne!

Hát amint ott futott, szaladt,
szembe vele farkas haladt:
- Szaladj te is, komám, farkas,
jaj, mit láttam, ide hallgass!
az erdő közepén jártam,
most is borsószik a hátam,
sosem láttam ilyen szörnyet,
ottan ültek három szörnyek!
Három nyúl volt, és akkora,
fél méter is volt egy foga!
Hát még miről beszélgettek?
Hogy eztán csak farkast esznek -

No hiszen egyéb se kellett,
a farkas is futni kezdett,
a rókával versenyt futott,
majdnem az orrára bukott!
Addig futott, amíg szembe
nem jött vele egy nagy medve:
a medve így szólongatta:
-Hova szaladsz, farkas koma? -

- Medve komám, ne is kérdjed,
szaladj, ha kedves az élted!
Erdő közepiben jártam,
jaj, mit láttam,
jaj, mit láttam!
Három nyulak ottan ültek,
éppen ebédre készültek.
Akkora volt foguk, szájuk,
kisegérke vagy hozzájuk!
Hát még miről beszélgettek?
Hogy eztán csak medvét esznek! -

Egyébre se volt már kedve,
szaladni kezdett a medve.
Elöl róka, hátul medve,
közben a farkas lihegve.
Így szaladtak erdőszélre,
szomszéd erdő közepébe.
Szaporán szedték a lábuk,
szellő se érjen utánuk -

Amíg futottak lihegve,
egy vadász jött velük szembe.

Nézi is őket nevetve:
együtt szalad róka, medve -

-No hiszen, csak ne nevéssél,
vigyázz, nehogy bajba essél!
Szaladj inkább te is erre! -
kiáltott rája a medve. –

Az erdőben három szörnyek,
puska sem öli meg őket.
Három nyulak, de akkorák,
nem láttam még ilyen csodát! -

Szedte lábát a vadász is,
eldobta a puskáját is.
Ijedtében megfogadta,
most az egyszer érjen haza,
csak ne falják föl a szörnyek,
sohase vadászik többet -

Ezalatt a nyusziházban,
fűszálakból vetett ágyban
három nyuszi aludt szépen,
összebújva békességben –

Március 15

Mese a patkószegekről Egy szeg miatt a patkó elveszett, patkó miatt a ló is elveszett, a ló miatt a huszár elveszett, huszár miatt a csata elveszett, ennyit tesz, lám, egy ici-pici szeg.

Tordon Ákos: A mézeskalács huszár

Volt egyszer egy huszár. Mézeskalács huszár. Mézeskalácsból volt a csákója, csizmája, kardja, paripája. Mézeskalácsból volt a szíve is, mégis megdobbant, amikor Napsugár kisasszonyt megpillantotta. Nyomban megszerette, feleségül kérte. De Napsugár kisasszony csak kacagta. Kacagta alkonyatig rendületlen, s akkor elillant a többi napsugárral. - Hej-haj! – búsult a huszár, és mézeskalács szíve akkorát dobant bánatában, hogy a jegenyefa hegyén üldögélő Hold is meghallotta. - Mi baj huszárom? – kérdezte részvétellel. - Feleségül kértem Napsugár kisasszonyt – panaszkolt a huszár -, de ő hallani sem akar rólam. - Bizony nem csodálom, a Napsugár kisasszonykák mind rátartiak – felelte a Hold. – Kevesellik a magadfajta mézeskalács huszárokat... Az én leányaim szerényebbek... A szende Holdsugár kisasszonykák ott táncoltak szemlesütve a Mézeskalács huszár előtt. De az meg sem látta őket, egyre csak a Napsugár kisasszonyra gondolt. A legkisebb holdsugárka megsajnálta, s így szólt hozzá: - Ismerem jól a Napsugár kisasszonyodat. Ha azt akarod, hogy a feleséged legyen, el kell őt kápráztatnod csodálatosnál csodálatosabb hőstettekkel! Több se kellett a

huszárnak! Megsarkantyúzta a lovát, s elvágatott a legnagyobb csata kellős közepébe. Olyan vitézül verekedett, hogy csata után annyi kitüntetését kapott, hogy még a lovának is jutott belőle! Elő is léptették tábornokká nyomban, s hozzá akarták adni feleségül a császár legkisebb leányát, de a Mézeskalács huszár nem ment el háztűznézőbe a császár udvarába, helyette a felkelő nap felé sarkantyúzta lovát. A kényes – fényes Napsugár kisasszony táncos léptekkel indult a földre, ám útközben nagy fekete felhő állta el az útját, és várába zárta. Ki tudja meddig raboskodott volna ott, tán meg is öszül a raboskodásban, ha a Mézeskalács huszár ki nem szabadítja. - Köszönöm, hős vitéz! – nyújtotta ujja hegyét megmentőjének Napsugár kisasszony. A sok kitüntetés miatt nem ismert rá a Mézeskalács huszárra. - Szólj, mit kívánsz hősi tetteért! - Kívánhatok – e mást – válaszolta a Mézeskalács huszár -, mint amit tegnap kívántam: azt, hogy légy a feleségem! - Ó, hát te vagy a kis Mézeskalács huszár? – húzta el száját Napsugár kisasszony, és kacagni kezdett. - Ne kacagj ki, komolyan beszélek! – kérte a Mézeskalács huszár. - Jól van. Én komolyan beszélek – komolyodott el Napsugár kisasszony. – A feleséged leszek, ha holnapra tükörré cseréled ki a szívedet érettem! - Kicserélem – felelte a huszár, és elvágatott mézeskalács lován. Sorra járta a mézeskalácsosokat, de csak a százegyedik mutatott hajlandóságot, hogy tükörszívra cserélje ki a szívét. Azóta a tükörszívú Mézeskalács huszár a világot járja, megtalálhatjátok őt minden vásárban, hiszen messzire csillog a tükör a szíve helyén. Az aranyfényű Napsugár kisasszony is ott kellett magát a tükrös mellű huszár előtt, de hiába, mert a huszár azon minutumban, hogy tükörré cserélte el a szívét, elfeledte őt mindörökre.

Bolond Istók generális

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy Bolond Istók nevű legény. Egyik nap gondolt egy nagyot, és elhatározta, hogy beáll katonának. El is ment a kaszárnába és jelentkezett a főkapitánynál. - Főkapitány Úr! Bolond Istók alázattal jelentkezik katonának. Be is vették, de harmadnapra haza eresztették. Mert mindent fordítva csinált, amit mondtak. Ha azt mondták: jobbra fordulj! – ő balra fordult. Ha azt mondták: állj! –akkor ő leült a földre. Ha azt mondták: előre! – akkor Bolond Istók visszahátrált. Eleinte pofozgatták, bezárták, koplaltatták. Utóbb aztán megkérdezték tőle, hogy miért csinál mindent fordítva. - Azért – mondta büszkén Bolond Istók-, hogy az ellenség megzavarodjon. - Mert ha az ellenség meghallja, hogy nekünk jobbra kell mennünk, akkor ők minden puskával jobbra fognak löni. De ha és fordítva teszek mindent, akkor az ellenség nem bír követni és összezavarodik. Ez egyáltalán nem tetszett sem a főkapitánynak, sem pedig a többi katonának. Ezért hát elküldték. Gondolta Istók: azért mégis megmutatom, hogy nekem van igazam. Hazament a falujába és összehívta a cimboráit.- Csináljunk – mondotta – olyan hadsereget, amilyen még sose volt a világon.- Én leszek a generális. Amit én mondok ti mindig fordítva teljesítétek. Azzal elkiáltja magát: - kezeket le! Erre mindenki felemelte a kezét.- Jobbra nézz! Erre meg mindenki balra nézett - Előre – mindta Istók! Mindenki hártá felé ment. Egyszer a főkapitány és a serege Bolond Istók falujában masírozott. Amint meglátták Istók furcsa hadseregét majd megpukkadtak a nevetéstől. Kíváncsiak vagytok gyerekek milyen nehéz dolga volt Bolond Istók seregében szolgálni? (Aki nem lép egyszerre kiszámolóra) Próbáljátok meg ti is! Válasszatok magatok közül egy Bolond Istók generálist. Aki elhibázza a parancs teljesítését, zálogot ad, vagy kiesik.

Hogyan lett a huszárnak lova?

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy huszár. Délceg huszár, híres vitéz hírében állt, de nagy volt a bánata, mert nem volt neki lova. Mégiscsak nagy szégyen, hogy egy huszár gyalog járjon! Azon tanakodott egyre, hogyan szerezzen lovat magának.

Mit csináljon? Mit csináljon? „El kellene menni egy lovardába, ahol nem pénzt kér a munkájáért, hanem lovat.” Szorgalmas volt a huszár, nem félt a munkától. Talált is egy gazdát.

– Adjon Isten! Jó napot, gazduram!

– Fogadj Isten, fiam! Aztán mi járatban?

– Munkát vállalnék.

– Örömet felfogadnálak, de bizony úgy leszegényedtünk a háborúban, hogy nem tudok fizetni.

– Nem is kérek más fizetséget, mint egy lovat.

– Egy lovat? De hát az én lovaim mind betegek, mind gyengék. Aszottak, soványak, hálni jár beléjük az élet!

– Egyet se féljen gazduram! Meggyógyítom én őket!

Kezet ráztak. Megszegődtek.

Bizony elszorult a huszár szíve a beteg lovak láttán. Egyik gyengébb volt, mint a másik. „Ezeknek jó étel kell és jó gondozás!” – gondolta. Hozzálátott. Kitakarította az istállót. Lecsutakolta a lovakat. Megkeféltette a szőrüket. Készített nekik egy szép tágas kinti karámot, ahol a napfényben jó nagyokat sétálhattak. Mert ezek a lovak mindig az istállóban voltak. Nem takarították, nem sétáltatták őket annak előtte. A huszár tudta, hogy mi kell a lónak.

A szél és a nap

Vitatkozott egy időben a Szél a Nappal. Azon folyt a vita, hogy melyikük erősebb.

Egyszer azután azt mondta a Nap Szélnek:

- Tegyük próbát, amott megy egy köpenyeges ember, próbálkozzunk meg rajta, melyikünk az erősebb, melyikünk veszi le válláról a köpenyeget.

Hozzáfogott először a Szél, megragadta az ember gallérját, tépte, cibálta, előre-hátra a köpenyeget, de mentül erősebben rángatta, a szegény ember annál erősebben burkolta bele magát, s nem engedte elvetetni a köpenyeget. Mikor aztán a Szél hasztalan kifárasztotta magát, akkor hozzáfogott a Nap: elkezdett mosolyogni az utasra melegen, mindig melegebbe. A jámbor lassanként kiburkolta magát a köpenyegből, azután levetette egészen, később levetette a kabátját és a mellényét is.

- Látod - mondogatta a Nap a Szélnek -, hogy én erősebb vagyok, mint te?

Bajzáth Mária: Itt vagyok ragyogok! Népmesék a világ minden tájáról. Kolibri Kiadó

A szél és a Nap 82. oldal

Az árpa és a búza

Bajzáth Mária: Itt vagyok ragyogok! Népmesék a világ minden tájáról. Kolibri Kiadó

A szél és a Nap 87. oldal

Jékely Zoltán: A három pillangó

Volt egyszer három pillangó: egy sárga, egy piros meg egy fehér. Vígán játszadoztak a verőfényes mezőn, virágról virágra szállkostak, táncoltak, repdestek jókedvükben.

De hirtelen beborult az ég. Közeledett a vihar.

- Repüljünk haza!- mondta a sárga pillangó, ijedten pergette a szárnyát.

- Minél gyorsabban!- mondta a piros is, a fehér is, és elindultak gyors szárnyalással.

Éppen jókor értek haza, mert a zápor már megeredt s egyre vizesebb lett a szárnyuk.

De a ház ajtaját nem tudták kinyitni, s az eső mind jobban és jobban szakadt.

- Menjünk a sárga tulipánhoz!- mondta a sárga pillangó,- az majd bebocsát.

És a szakadó esőben elvergődtek a tulipánhoz, könnyörögni kezdtek neki:

- Sárga tuli, nyisd ki a kelyhed, hadd húzódjunk meg az eső elől!

De a tulipán így felelt:

- A sárgának szívesen kinyitom, de a pirosnak és a fehérnek nem.

Erre a sárga így felelt a szívtelen tulipánnak;

- Ha testvéreimet nem bocsátod be, inkább én is kint maradok!

A tulipán csak ingatta a fejét, de a kelyhét nem nyitotta ki. Az pedig mind sűrűbben szakadt.

- Menjünk a fehér tulipánhoz!- mondta a fehér pillangó.

Ázva- fázva elvergődtek a tulipánhoz, s szépen kérlelni kezdték:

- Kis tuli, nyisd ki a kelyhed, hadd húzódjunk meg az eső elől!

De a tulipán így felelt:

- A fehérret örömezt befogadom, de a sárgát és a pirosat nem.

Erre a fehér pillangó így felelt:

- Ha testvérekéimet nem fogadod be, inkább én is kint maradok. Inkább ázzunk együtt, mintsemhogy elhagyjuk egymást.

A szívtelen tulipán csak ingatta a fejét, s kelyhét nem nyitotta ki. Az eső pedig már zuhogott.

A pillangók szárnya már teljesen átázott.

- Menjünk a piros tulipánhoz!- mondta a piros pillangó. A szakadó esőben elvergődtek a piros tulipánhoz, és könnyörögni kezdtek neki:- Kis tuli nyisd ki a kelyhed, hadd húzódjunk meg az eső elől!

De a szívtelen tulipán így felelt.

- A pirosat szívesen beengedem, de a fehérret és sárgát nem.

- Ha testvéreimet nem bocsátod be, inkább én is kint maradok!- mondta a piros pillangó is.

Tovább vergődtek hárman csurom vizesen a szakadó esőben. Hímporuk már elázott, csápjuk kókadozott, szárnyuk össze- összetapadt, még a lelkük is átázott. Csetlettek- botlottak fűszálról- fűszálra és egy- egy lapulevél alatt húzták meg magukat. De a szél oda is besüvöltött és becsapott az eső.

Süss fel nap, süss fel nap,

Szárogasd meg szárnyamat,

Nyisd ki a virágokat!- könnyörgött a három didergő pillangó. A nap meghallotta a sűrű felhők mögül a pillangók esdeklő beszédét, és annyira megilletődött, hogy a felhőket elúzta, meleg fényt árasztott a mezőre, s a pillangók szárnyát egy- kettőre megszáritotta.

S a három pillangó újra táncolt, repdesett vígan, mígcsak le nem nyugodott a nap.

A rózsát nevető kisasszony

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egyszer egy király, s annak egy csudaszép leánya. Ha ez a királykisasszony nevetett, rózsák hulltak a szájából, s ha lehúzta a cipellőjét, s mezítláb ment az úton, minden lépésére egy csengő arany termett. Nem is volt olyan gazdag király az egész világon, mint ennek a királykisasszonynak az apja, s nem volt ebben az országban szegény ember, mert ha a királykisasszony szegényt látott, mindig lehúzta a cipellőjét, s csak úgy perdült lába nyomán az arany. Nagy híre volt a királykisasszonynak kerek e világon, jöttek is mindenünnét királyfiak, hercegek, akik a kezéért esekedtek, hanem a királykisasszonynak sem ez nem tetszett, sem az nem tetszett, egynek sem adta a kezét. Még csak egy királyfi nem fordult meg az udvarán: a szomszéd ország királyának a fia, de ez nem tudott eljönni, mert amikor éppen indulóban volt, ellenség tört az országba, s csatába kellett, hogy menjen. Elment a királyfi a csatába, de a királyné s az udvarmesterné megegyezett, hogy amíg a királyfi odalesz a háborúban, megkérítik a királykisasszony kezét, s mire a királyfi visszatér, el is hozzák. Szépen megfestették a királyfi képét, az udvarmesterné elvitte a rózsát nevető királykisasszonynak, s annak úgy megtetszett a királyfi képe után, hogy egy szóval sem ellenkezett. Felkészítik a királykisasszonyt, aranyos hintóba ültetik, de mielőtt az országát elhagyta volna, leszállott a hintóból, lehúzta a cipellőjét, gyalog ment jó messzire, s ami arany hullott a lába nyomán, azt mind a szegény embereknek adta. Hanem azt még nem is mondtam nektek, hogy az udvarmesterné boszorkány volt, s szerette volna, ha a királyfi az ő leányát veszi el. De ez a leány olyan csúnya volt, hogy az anyja soha senkinek sem mutatta, nem is tudták róla, hogy van a világon. Ahogy az ország határából kiértek, rettentő nagy égiháborút csinált a boszorkány, s egyszerre csak egy szörnyű fekete felleg mind alább-alább szállott, s abból a fellegből kiszállott a boszorkány leánya. Hirtelen megfogták a rózsát nevető királykisasszonyt, mind a két szemét kiszúrták, azzal belelőtték az árokba, a szemét pedig utána dobták. Akkor az udvarmesterné leánya beült a hintóba, sűrűn lefátyolozta az arcát, úgy érkeztek meg a királyfi városába. Ott feküdt a szegény királykisasszony az árokban, s sírdogált keservesen. Arra jönnek valami szekeres emberek, meghallják a sírást, kihúzzák az árokból a királykisasszonyt, hát amint egyet-kettőt lép, csak úgy hull az arany utána. Hej, megörültek az emberek! Egy megfogta s vezette, a többi pedig ment utána, s alig győzték felszedni a temérdek aranyat. Így vezették a királykisasszonyt egész nap. Akkor aztán összeesett szegény, nem tudott továbbmenni, s a szekeres emberek otthagyták az út szélén. Ahogy elmentek a szekeres emberek, egy kertész jött arrafelé, az megsajnálta a szegény leányt, s fölvette a szekereére. Hazamegy a kertész, s mondja a feleségének: - No, feleség, én ugyan megírtam. Bementem a király városába, hadd lássam a királyfi lakodalmát, mert az volt a híre, hogy a gyöngyöt síró, rózsát nevető királykisasszonyt veszi feleségül. Azt is beszéltek róla, hogy ha mezítláb jár, csak úgy hull az arany utána. Na hiszen, nem sír gyöngyöt ennek a királykisasszonynak a szeme, rózsát sem hullat a szája, de még aranyat sem a lába; nem nevet az senkire, nem is sír, s nem engedi, hogy a cipőt lehúzzák a lábáról. Mondja az asszony: - Jól van, jól, ne arról beszéljen kend, hanem arról, hogy minek hozta ide ezt a leányt! - Ó, feleség, hát megsajnáltam, megesett a szívem rajta. Nem hagyhattam az út szélén. - Isten neki - mondja az asszony -, hát maradjon itt, pedig mi is szegények vagyunk; nem tudom, miből tartunk el egy vak leányt. - Te feleség - mondja a kertész -, én bemegyek a városba, van ott egy boszorkány, aki szemmel kereskedik, veszek egy pár szemet ennek a szegény leánynak. Bemegy a kertész a városba, visz a hátán egy nagy zsák főzeléket, s mondja a boszorkánynak, adjon azért két szemet. A boszorkány éppen egy nagy könyvből olvasott, fel sem nézett a kertészre, benyúlt az asztal fiába, s odadobott neki két szemet. Hazamegy a kertész, beteszi a leánynak a két szemet a helyire, de csudák csudája, egyszeriben a szoba sarkának fordult, ahol egy lyuk volt, s mind azt nézte. Nem tudták elképzelni, hogy mi történhetett vele. Bemegy a kertész ismét a városba, megy a boszorkányhoz, s mondja neki, hogy bizonyosan nem jó szemet adott, mert az a leány mindig

egy lyukba néz. - Bezzeg hogy nem neki való szemet adtam - mondotta a boszorkány nagy kacagva -, macskaszemet vittél el innét, s azért néz a lyukba, mert ott egeret lát. Hanem most mást adok. Találtam egy árokban két szép szemet. Vidd el, ez jó lesz. Hazaviszi a kertész a két szemet, beteszi a helyére, s hát uramistenem, egyszeriben úgy megszépült a lány, hogy a napra lehetett nézni, de rá nem. Először sírni kezdett örömeiben, s csupa drágagyöngyök peregtek a szeméből, azután nevetni kezdett, s szebbnél szebb rózsák hullottak a szájából, aztán lehúzta a két cipőjét, s elkezdett sétálni, s perdült, karikázott, csengett-bongott a sok arany a lába nyomán. S a tenger sok drágagyöngyöt s a tenger sok aranyat mind a kertésznek ajándékozta, amiért el nem hagyta szomorú sorsában. Aztán elbúcsúzott a kertésztől, a feleségétől, s bement a királyfi városába, fölment a palotába, ottan beszegődött a királynéhoz szobalánynak. No, éppen jókor jött, mert akkor kergetett el egy szobalányt a gonosz királyné. Hát felfogadta mindjárt a királyné a rózsát nevető királykisasszonyt szobalánynak. Aztán telt-múlt az idő, s egyszer, mikor éppen bálra szépen fölkészítette a királynét, lejön a királyfi, s mi történik, mi nem, nem egyéb egy nagy semminél, a királyné megfordul, a nyakát megszurja egy gombostű, s mérgében úgy pofon üti a szobalányt, hogy az szegény sírva fakadt. De, uramistenem, szemeszája tátva maradt a királyfinak, mert könny helyett csupa drágagyöngy pergett a leány szeméből. Nagyot kiált a királyfi örömeiben: - Te leány, talán bizony te vagy a gyöngyöt síró s rózsát nevető királykisasszony?! A leány nem szólt semmit, csak elkezdett nevetni, s hát csak hullott a szájából fehér rózsza, piros rózsza, égővörös, egyik szebb a másiknál. Akkor aztán lehúzta a cipellőjét, s elkezdett sétálni föl s alá a szobában, s perdült, karikázott lába nyomán a sok arany. Hiszen a királyfinak sem kellett egyéb. Kiseprűztette udvarából a boszorkányt s a leányát, aztán mindjárt papot hívatott, s megesküdött a rózsát nevető királykisasszonnyal. Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

A kiscsibe és az öreg macska (oroszmese)

Azt mondta a kiscsibe az édesanyjának: - Anyám, süss nekem egy kalácsot! Beleegyezett tyúkanyó, csak arra kérte a lányát, hozna neki tűzre való forgácsot, amit az emberek eldobnak. Elment a hát a kiscsibe a szomszéd konyhájába, de alig kezdte fölcsipegetni a forgácsot, meglepte egy öreg macska, s ráförmedt, hogy megeszi: - Szépen kérlek, engedj utamra - könyörgött a kiscsibe. - Neked adom a fele kalácsomat. - Jól van - szólt az öreg macska. - Eredj, hozd a kalácsot! Hazavitte a kiscsibe a forgácsot, és elmesélte az anyjának, hogy mi történt vele. - Sose búsulj, kislányom - vigasztalta tyúkanyó. - Akkora nagy kalácsot sütök neked, hogy jóllaksz vele te is meg az öreg macska is. Megsütötte a tyúkanyó a nagy-nagy kalácsot, odaadta a kiscsibének, s figyelmeztette: ne felejtse el, hogy a fele az öreg macskáé! Hanem a kalács olyan nagyon ízlett a kiscsibének, hogy bizony nagy mohón az egészet felfalta. Akkor aztán szaladt az anyjához: - Mit tegyek, most, jó anyám? Mind megettem a kalácsot! - Ej, te falánk jószág! - pirongatta meg tyúkanyó. - Talán el is feledkezett a macska a kalácsomról - reménykedett a kiscsibe. - Talán el se jön érte, talán nem is tudja, hol lakunk. Hanem alighogy ezt kimondta, már ott is termett a macska. - Jaj, nekem, szegény fejemnek...Most mi lesz? - sírt-rítt félelmében a kiscsibe. - Gyere csak utánam - mondta neki tyúkanyó, s beszaladt a szomszéd konyhájába. A kiscsibe meg utána. A konyhában körülnéztek alkalmas bűvőhely után, megláttak egy jókora agyagköcsögöt, s hamar belebújtak. Láttá az öreg macska, amint tyúkanyó és a kiscsibe elszaladt, s ugyancsak megmérgeződött. - Hol van a fele kalácsom? - kiáltotta. - Nyomban megeszlek, adta falánk csibéje, de még az anyádat is! Azzal beszaladt a konyhába a szőkevények után. De akármerre nézett, nyomukat se látta. "Pedig itt kell lenniük - gondolta magában. - Hiszen láttam, amikor beszaladtak. Márpedig itt nincs más ajtó, csak ez az egy. Előbb-utóbb majd csak előbújnak rejtekhelyükről." Így aztán leült a küszöbre, és várt-várt türelmesen. A köcsög belsejében csak úgy reszketett a kiscsibe meg a tyúk, olyan nagyon

féltek. Hanem ahogy teltek-múltak a percek, a kiscsibe lassan visszanyerte a bátorságát, s nyugtalanul izegni-mozogni kezdett. Suttogva odaszólt az anyjának: - Tüsszentenék, édesanyám! - De bizony nem tüsszentesz! - válaszolta mérgesen tyúkanyó. - Meghallja az öreg macska, és belenéz a köcsögbe. Eltelt egy perc, kettő - hát a kiscsibe megint megszólalt suttogva: - Igencsak tüsszentenék, édesanyám! - Azt a mindenségét! Mondom, hogy nem tüsszentesz! - mordult rá az anyja. Eltelt négy perc, eltelt öt perc - de a kiscsibe egyre keservesebben sóhajtozott: - Édesanyám, most már nagyon-nagyon tüsszentenék! Erre az édesanyja is elveszítette türelmét. És így szólt: - Tüsszents hát, de halkán! A kiscsibe azonban akkorát tüsszentett, hogy a köcsög egyszeriben szétrepedt, s tyúkanyó meg a kiscsibe ott kuksoltak a sok cserép között. Szerencséjükre az öreg macska azt hitte, hogy az ég dörög, és ijedtében elszaladt. Így aztán a tyúkanyó épségben-egészségben kitotyogott a konyhából, a kiscsibe meg nagy peckesen ott billegett a nyomában.

Bajzáth Mária : Itt vagyok, ragyogok! Népmesék a világ minden tájáról. Kolibri Kiadó, 46.oldal

Mese a fákról

Volt idő, gyermekek, régen, nagyon régen volt, mikor nemcsak az emberek és az állatok, hanem a fák is jártak. Elmondom nektek, hogy miért nem járnak most a fák. Ennek előtte sok ezer esztendővel egy gazdag, telhetetlen ember kiment az erdőbe. Amint ott járt-kelt, erősen megtetszett neki egy nagy, terebélyes tölgyfa, s megszólította: - Hallod-e, tölgyfa, jere az én udvaromba! A tölgyfa azt hitte, hogy szegény ember szól hozzá, egyet sem kérette magát, indult az ember után. De még az erdőből ki sem értek, az ember elfáradott, s kérte a tölgyfát: - Engedd meg, hogy üljek fel rád, te meg sem érzed, hogy rajtad ülök. A tölgyfa lenyújtotta egy vastag ágát, s a gazdag ember ráült. Kíérnek az erdőből, s a réten meglát a gazdag ember egy tehenet. Gondolja magában: de jó volna ez a tehen nekem. Ha hazavihetném, mindjárt leütném, a húsát kivágnám, s bezzeg jó dolgom lenne! Mondja a fának: - Ejnye, édes fám, vedd fel ezt a tehenet is! A fa fölvette a tehenet is. Megy, mendégél a fa, az országútra ér. Egy szekeres ember haladt előtte, a szekéren egy nagy boroshordó volt. "Hm - gondolja a gazdag ember -, most már fám is van, húsom is van, jó volna, ha borom is lenne a húshoz!" Szól a fának: - Hallod-e, tölgyfa, vedd fel ezt a hordót is. Mi ez a te erődnek? Jól van, a fa felveszi a boroshordót is. Beérnek egy faluba. Nézi, nézi a gazdag ember a templom tornyát, s gondolja magában: "Ej, de jó lenne ez a harang! Ha az enyém volna, mindjárt ércclábast öntetnék belőle, s megsütném benne a tehen húsát." - Hallod-e, tölgyfa, többet nem kívánok tőled semmit, még csak ezt a harangot vedd le a toronyból. A fa ezt a kívánságát is teljesítette, de abban a pillanatban, amint a harangot az ágára akasztotta, megdördült az ég, s lesújtott az Isten haragja. Porrá, hamuvá égett a fa, a tehen, a hordó, a telhetetlen ember is, csak a harang maradt épségben. Azóta nem járnak a fák.

A pitypang meséje

A virágok tündére egy napon sorra meglátogatta az alattvalóit, megkérdezte tőlük, nincs-e panaszuk, kérésük, kapnak-e hűvös reggeli harmatot, kedvesen játszadozik-e velük az esti szél, fölkeresik-e őket a pillangók.

A kényes kerti virágok sorra elmondták panaszukat. A rózsra arra kérte a tündért, intézze úgy, hogy a viola illata ne legyen olyan fűszeres - mert irigy volt ez a kerti rózsza, irigyelte a viola édes illatát, azt szerette volna hogy az emberek csak az ő illata gyönyörködjenek.

A virágok tündére jószívű volt, mint az egy tündérhez illik, megszidta hát az irigy rózsát. és megsimogatta a hallgatag, csöndes violát.

A százszorszép arra kérte a tündért, növesszen neki töviseket, hogy az emberek nehezebben tudják leszakítani; a liliom élesebb kardokat kért; az estike meg azt szerette volna, ha ő nem este, hanem reggelenként nyílna, illatozna.

Csorba Piroska: Mesélj rólam

Mesélj anya,
milyen voltam,
amikor még kicsi voltam?
Az öledbe hogyan bújtam,
és tehozzád hogyan szóltam,
amikor nem volt beszédem?
Honnan tudtad mit kívánok?
Megmutattam a kezemmel?

Mesélj rólam,
Hogy szerettél?
Engem is karodba vettél?
Meleg tejeddel etettél,
akárcsak a testvéremet?
Gyönyörködtél akkor bennem,
úgy nevezted: kicsi lelkem?

És amikor
még nem voltam,
a hasadban rugdalóztam,
tudtad-e, hogy milyen leszek,
milyen szépen énekelek?
Sejtetted, hogy kislány (fiú) leszek?

Mesélj anya!
Mesélj rólam.
milyen lettem, amikor már
megszülettem?
Sokat sírtam, vagy nevettem?
Tényleg nem volt egy fogam sem?
Ha én nem én lettem volna,
akkor is szerettél volna?

Janikovszky Éva: Ha én felnőtt volnék

Minden gyerek tudja, még a legkisebb is, hogy rossznak lenni sokkal mulatságosabb, mint jónak lenni. Folyton jónak lenni iszonyúan unalmas és amellett fárasztó is. Ha sokáig ülsz mozdulatlanul egy széken, elzsibbad a lábad. Ha késsel, villával igyekszel enni, kirepül a hús a tányérodéból. Ha egészen tisztára mosod a kezed, a többiek már rég asztalhoz ültek, mire elkészülsz. A felnőttek folyton csak azt mondják: - Legyél jó ! Meg azt, hogy: - Ne legyél rossz ! Meg azt, hogy: - Fogadj szót ! Meg azt, hogy: - Viselkedj rendesen ! Könnyű azt mondani. Mert hiába mondják azt a felnőttek, hogy addig örülj, amíg gyerek vagy, minden gyerek tudja, még a legkisebb is, hogy felnőttnek lenni sokkal jobb. A felnőtt azt a ruhát veszi fel, amelyik eszébe jut. Ha tűzoltó szirénát hall, nyugodtan kihajolhat az ablakon. Akármennyire kimelegedett, mindig ihat vizet. Olyan halkan köszönhet, ahogy csak akar. És nem kell akkor lefeküdnie, amikor a legérdekesebb a tévé. De ez még nem minden! A felnőtt azt csinál, amit akar, a gyerekek pedig azt kell csinálnia, amit a felnőtt akar. A felnőtt folyton rászól a gyerekekre: - Vedd fel a pulóvered! - Mosd meg a kezed! - Ne rágd a körmöd! - A lábad elé nézz! - Rakd el a játékaidat! És ha a gyerek nem fogad szót, akkor az következik, hogy: - Hányszor mondjam, hogy mosd meg a kezed, így nem lehet asztalhoz ülni ! - Hányszor mondjam, hogy vedd fel a pulóvered, meg akarsz fázni ? - Hányszor mondjam, hogy a lábad elé nézz, mert orra fogsz esni ! - Hányszor mondjam, hogy ne rágd a körmöd, még nézni is rossz! - Hányszor mondjam, hogy rakd el a játékaidat, mindig én rakodjak utánad ? És ha a gyerek még mindig nem fogad szót, akkor következik hogy: - MONDD, ÉDES FIACSKÁM, HÁNYSZOR MONDJAM MÉG, HOGY:

- Vedd fel a pulóvered! - Mosd meg a kezed! - Ne rágd a körmöd! - A lábad elé nézz! - Rakd el a játékaidat!

HÁNYSZOR MONDJAM? HÁNYSZOR MONDJAM? HÁNYSZOR MONDJAM?

És a felnőttek ezt olyan sokszor tudják mondani, hogy a végén a gyerek mégis csak szót fogad, és megmossa a kezét, és felveszi a pulóverét, és a lába elé néz, és nem rágja körmét, és elrakja a játékait, és akkor a felnőtt végre boldog. Van olyan felnőtt, aki úgy boldog, hogy mosolyog, és azt mondja: - Látod, fiacskám, tudsz te jó is lenni! De van olyan felnőtt is, amelyik akkor is csak a fejét csóválja, amikor végre boldog, és azt mondja: - Mondd, fiacskám, nem tudtál volna mindjárt szót fogadni? Nem tudom, miért van az, hogy a felnőtt csak akkor igazán boldog, ha a gyerek jól viseli magát. Mi öröm van abban? Én egészen másmilyen felnőtt volnék, és annyi mindennek örülnék. Először is annak örülnék, hogy azt csinálhatom, amit akarok. Ha én felnőtt volnék, akkor sosem ülnék a széken, hanem mindig térdelnék. Fehér kesztyűs kezem végig húznám minden vaskerítésen. A fogmosó pohárban csíráztatnám a datolyamagot. Megennék egy-egy nagy tábla csokit minden ebéd előtt. És valószínűleg kézzel fognám a legyeket. Persze csak akkor, ha addig megtanulnék legyet fogni. Ha én felnőtt volnék, akkor örökké tornacipőben járnék. A leves után mindig meginnék két pohár vizet. Hátrafelé mennék az utcán. Minden kóbor macskát megsimogatnék. És valószínűleg nagyon éleseket füttyentenék, hogy mindenki megijedjen és odanézzon. Persze csak akkor, ha addig megtanulnék két ujjammal a számban füttyenteni. Ha én felnőtt volnék, akkor vendégségben mindig kalimpálnék a lábammal a széken. Sose fűjnám ki az orrom, csak szipognék. Sose törölném meg az ajtó előtt a sáros lábam. Tartanék otthon egy igazi zsiráfot, aki az ágyam előtt aludna. És valószínűleg minden kertés ház kapuján becsöngetnék. Persze csak akkor, ha már nem félnék a harapós kutyáktól. Ha én felnőtt volnék, megnősülnék, és olyan lányt vennék feleségül, aki sikít <http://csikianyak.ma/sajat/bongeszoz-jatek/> ugyan, ha meglát egy levelibékát, de nem mondja rá, hogy undorító, és pfúj. Aki olyan szappanbuborékot tud fűjni, ami sose pattan el. Aki megijed, de nem haragszik, ha egy papírzacskót durrantok el a füle mellett. És erősen rá tudja kötni a zsineget a sárkányomra. Én meg a lány, akit feleségül vennék, annyit mászkálnánk négykézláb a padlón, amennyit jólesik, és közben olyan hangosan fűjnánk a papírtrombitát, ahogy csak tudjuk. Mi ketten lennénk a felnőttek, és így senki se szólhatna ránk, hogy hagyjuk abba, mert megőrül. Ha én felnőtt volnék, megnősülnék, és olyan lakásban laknék,

ahol labdázhatok a szobában, tölgyfát nevelhetek cserépbén, aranyhalat tarthatok fürdőkádban, és soha semmit nem kell kidobni, mert mindennek akad hely, amit hazahozok, akár lehullott vadgesztenye, akár rozsdás vasszög, akár összecsomózott spárga, akár eldobott villamosjegy, akár beteg sündisznócska. A házban, ahol lagnánk, csupa olyan néni és bácsi lenne a szomszédunk, aki megengedi, hogy megfogjuk a kanárimadarát, megkínál bennünket a frissen sült sütemény szelével, elküld minket a boltba bevásárolni, és nekünk adja a színes cédulát, és mosolyogva bíztat minket, ha focizunk az ablaka alatt. Ha én felnőtt volnék és megnősülnék, sok gyerekeim lenne, mert szeretek olyan játékokat játszani, amihez sok gyerek kell. A sok gyereknek én lennék a papája, és a lány akit feleségül veszek, a mamája. Én meg a lány, akit feleségül veszek, meg a gyerekek egész nap csak játszanánk. Fogócskát, bújócskát, szembekötősdit. És amikor még több gyerekünk lesz, akkor futóversenyt, ugróversenyt, dobóversenyt, és rollerversenyt is rendezünk. Mindig én fogok nyerni, és akkor a gyerekek büszkék lehetnek az apukájukra. A mi gyerekeink sose árulkodnának, sose verekednének, sose sírnának, és sose akarnák elvenni a mi játékaikat, mert én nem szeretem az árulkodós, verekedős, síró gyerekeket, akik mindig el akarják venni a más játékát. A mi gyerekeink mindig annyit rosszkodhatnak majd, mint én meg a lány, akit feleségül veszek, de nem többet mert az nem igazság. Vendégségben mindnyájan egyformán fogunk kalimpálni a lábunkkal a széken, ebéd előtt elosztjuk majd egymás közt a nagy tábla csokit, valamennyien hátrafelé megyünk az utcán, és mindegyikünk megsimogathatja a kóbor macskát, persze csak szép sorban, egymás után. <http://csikianyak.ma/sajat/bongesz-jatek/> Tavasszal minden gyerek egyforma léggömböt kapna, csak az enyém lenne kicsit nagyobb, mert én vagyok az apukájuk. Nyáron minden gyereknek egyforma nagy fagyaltot vennék, csak magamnak vennék kicsit többet, mert én vagyok az apukájuk. Ősszel minden gyerek beleléphetne a pocsolyába, de én lépnék bele a legmélyebbe, mert én vagyok az apukájuk. Télen minden gyerek felmászatna a hóbuckára, de én másznék fel a legmagasabbra, mert én vagyok az apukájuk. Ez így igazság, mert ha ők kapják a nagyobb léggömböt. ők kapják a több fagyaltot, ők léphetnek a mélyebb pocsolyába, ők mászhatnak a magasabb hóbuckára, akkor mi öröm van abból, hogy felnőtt vagyok ? Csak lennék már felnőtt! De most még kicsi vagyok, és ahhoz hogy nagy legyek, még sokat kell nőnem. És addig amíg nem nővök sokat, szót kell fogadnom, és kezet kell mosnom, és fel kell vennem a pulóverem, és a lábam elé kell nézmem, és nem szabad a körmöm rágnom, és el kell raknom a játékaimat. A többiről nem is beszélve, mert még nagyon sok minden van. Ha majd felnőtt leszek, akkor maszatos kézzel ülök asztalhoz, és mindig rövid ujjú trikóban járok, és nem nézek a lábam elé, inkább orra esek, és tövig rágom minden körmömet, és szerteszét dobálom a játékaimat. A többiről nem is beszélve, mert még nagyon sok minden van. Jaj, de jó lesz, ha már felnőtt leszek! Csak egyet nem értek. Az én apukám és anyukám már felnőtt. Miért mossa meg mégis a kezét, miért veszi fel mégis a pulóverét, miért néz mégis a lába elé, miért nem rágja mégsem a körmét, miért rakja el mégis rendben a holmiját ? Meg fogom kérdezni tőlük egyszer.

Ölbéli játékok:

1. **Áll a baba, áll**, mint a gyertyaszál,
Ha elfárad, úgy elröppen, mint a kismadár.
2. **Áspis, kerekes**, útifüves, leveles,
Bíbola, bíbola, pacs, pacs, pacs.
3. **Cicuska, macuska**, mit főztél Katuska?
Kevertem babocskát, sütöttem pampuskát „,
Ide raktam, oda raktam, - utoljára jól bekaptam! Hamm!
4. **Süssél, süssél rétest**, tégy rá cukrot, édest,
Aki eszi, az a lány, soha se lesz halovány.
Ha kisül a tepsi, gyere gyorsan vedd ki,
Ha nem mozgatsz szaporán, odaég a vacsorám.
5. **Süti süti pogácsát**, apának, anyának
Sóba, vízbe az apjának, tejbe, vajba az anyjának.
6. **Szita, szita sűrű szita**, ma szitálok,
holnap sütök neked egy kis cipót sütök.
Megzsírozom, megvajazom,
mégis mégis neked adom!
7. **Tapsi baba tapsi**, mit fog mama hozni?
Piros csizmát, harisnyát, abba fog a kis Sáríka futni, futni, futni.
8. **Töröm töröm a mákot**, sütök neked kalácsot,
Ica tolla motolla, neked adom Sáríka
9. **Jár a baba, jár**, mint a kiskirály,
Szedegeti a lábát, koptatja a bocskorát.
10. **Jár a baba, jár, mint a kismadár**,
Édesanyja karosszéke nem messze van már.
11. **Lóg a lába lóga**, nincsen semmi dóga,
Hogyha dóga volna, a lába nem lógna.

12. Hej Gyula, Gyula, Gyula,

Szól a duda, duda, duda,
Pest, Buda, Buda, Buda,
Pattogatott kukorica

13. Az én lovam hintaló, hátán piros takaró,

Tarka háta fényes, áll a hintaló,
Vágtass, vágtass hintaló, hintalovon szállni jó.
Szönyeg a te réted, vágtass hintaló.

14. Gyí, paci paripa, nem messze van Kanizsa,

Odaérünk délre, libapecsenyére.

15. Cini,cini, muzsika, táncol a kis Zsuzsika

Jobbra dől, meg balra dől, tücsök koma hegedül.

16. Ugráljunk, mint a verebek, rajta gyerekek!

17. Hopp mókuska, mókuska,

vékony karcsú Mariska,
A verebek tánca, szoknyátoknak ránca.
Most jöttünk az erdőből, a zöld erdő mezőből,
Addig szögdécseltünk, míg idáig értünk.
Itt is szintén ugráló mozgások helyben, vagy továbbhaladással.

18. Gyerekek, gyerekek, szeretik a peracet,

Sósat, sósat, jó ropogósat,
Aki vesz, annak lesz, aki nem vesz éhes lesz.

19. Weöres S.

Béka a fa tövén

Béka a fa tövén, ezeréves, csoda vén.
Ugrik a kövön át, Keresi a vacsorát.
Nem kell neki libamáj, Szúnyogokra foga fáj.
Nem kell neki teletál, Bogarakat vacsorál.

20. Cirmos cica haj,

hová lett a vaj,
Ott látom a bajuszodon, most lesz neked jaj.

21. **Ha én cica volnék**, száz egeret fognék,
De én cica nem vagyok, egeret sem foghatok.
22. **Csiga biga gyere ki**, ég a házad ideki
Kapsz tejet, vaját, holnapra is marad.
23. **Csiga biga told ki** szarvadat,
ha nem tolod összetöröm házadat!
24. **Kisegér, kisegér**, minden lyukba belefér,
Belefér, belefér, hiszen azért kisegér.
25. **Egérke, fehérke**, beszaladt a vetésbe,
Te ürge menyétke uccu neki, te érd be!
26. **Eresz alól fecske fia ide** néz, oda néz
Van e hernyó, hosszú kukac, ízesebb, mint a méz.
Csőrét, nyitja már, buzgón, szaporán.
Kis bendőbe mindenféle belefér igazán.
26. **Pici fészken a tojás**,
Pici, mégis óriás.
Onnan kel ki majd a kakas,
Lészen láng taréja magas. Kukurikú!
27. **Öreg kutya sétál**,
füle farka szétáll.
Etetője mázas bögre,
itatója mély tál.
28. **Öreg kutya vakk vakk vakk**,
ha nem muszáj, nem ugat.
Kicsi kutya vekk vekk vekk,
csihol, csahol, bereked.
29. **Kipp kopp kalapács**, kicsi kovács mit csinálsz?
Sárgarezet patkolok, arany szeggel szegelem.
Uccu kovács kapj fel rája, úgyis te vagy a gazdája.

30. **Nincs szebb madár mint a lúd**, nem kell neki gyalogút.
Télbe, nyárba mezítláb, úgy kíméli a csizmát.

31. **Mackó, mackó ugorjál**, mackó, mackó forogjál,
Tapsolj egyet, ugorj ki.

32. **Kicsi járom**, kisökör, most fogják be először.
Most fogják be először, még ma mindent összetör.

33. **Hosszú lábú gólya bácsi**,
mit akar kend vacsorázni?
Békacombot brekeke,
ugye bizony jó lenne?

34. **Ez a ló hintaló**, kisgyereknek ez való,
Mikor útnak eredtem, friss szénával etettem.
Hús forrásból itattam, azért táncol alattam.

35. **Húzz, húzz engemet**, én is húzlak tégedet,
Amelyikünk elesik, az lesz a legkisebbik.

36. **Pista bácsi fűrész**,
dolgozik a fűrészszel.
Húzza, tolja, húzza tolja,
most a bükköt darabolja.

37. **Tekerem, tekerem az orsót**,
Töröm, töröm a borsót.

38. **Lassan forog a kerék**,
mert a vize nem elég lassú
Gyorsan forog a kerék,
mert a vize már elég.

39. **Tekeredik a kígyó**, rétes akar lenni,
Tekeredik a rétes kígyó akar lenni,
Kis kis kígyó tekeredj a fára,
Kis kis kígyó, tekeredj a fára.

40. Ez a malac piacra megy,
ez itthon marad.
Ez kap finom pecsenyét,
ez semmit se kap.
Ez a malac visít nagyot, uíí, uíí, éhes vagyok!

41. Hüvelykujjam almafa,
mutatóujjam megrázta,
Középső ujjam felszedte,
gyűrűs ujjam hazavitte
A kisujjam mind megette,
megfájdult a hasa tőle.

42. Csipp csepp csepereg,
- villan, csattan, megered;
Zápor függöny zuhatag
- fut a felhő, süt a nap.
Jött, ment - jót esett:
fűnek, fának jól esett.

43. Reggeli harmat
kelti a lepkét
Virág a réten
tárja a kelyhét

Látja a lepke
billen a szárnya
Virágkehelyben
reggeli várja.

44. Lassan jár a csiga biga,
táskájában eleség,
Várja, otthon lánya, fia,
csiga biga feleség.

Zenehallgatás:

Lipem, lopom a szőlőt, elaludt az öreg csósz.
Furkósbót a kezében, vaskalap a fejében.
Tele, a kiskosár!

Badacsonyi szőlőhegyen két szál vessző,
szél fújja fújdogálja harmat hajdogálja.

Hol a tyúknak a fia? Talán mind fel kapdossa?
Csűr ide, csűr oda, kass ki bárány, kass oda!

Én elmentem a vásárba félpénzzel,
Tyúkot vettem a vásárban félpénzzel.
Tyúkom mondja: kit-rá-kotty,
Kárikittyom, édes tyúkom,
Mégis van egy félpénzem

Én elmentem a vásárba félpénzzel.
Csirkét vettem a vásárban félpénzzel.
Csirkém mondja: csip, csip, csip.
Kárikittyom...

Én elmentem a vásárba félpénzzel.
Récét vettem a vásárban félpénzzel.
Récém mondja: rip hajnal.
Kárikittyom...

Én elmentem a vásárba félpénzzel.
Ludat vettem a vásárban félpénzzel.
Ludam mondja: gi-gá-gá.
Kárikittyom...

Én elmentem a vásárba félpénzzel.
Juhot vettem a vásárban félpénzzel.
Juhom mondja: be-he-he.
Kárikittyom...

Én elmentem a vásárba félpénzzel.
Kakast vettem a vásárban félpénzzel.
Kakas mondja: bokréta.
Kárikittyom...

Ajánlott CD melléklet:

- Kolompos zenekar CD
- Alma együttes CD
- Korpás Éva CD válogatás
- Zene Ovi CD válogatás
- Halász Judit CD válogatás
- Judit és a zene manók CD

Komolyzenei ajánlások:

Vivaldi: Négy évszak...

Leopold Mozart - Zenés szánkózás

Beautiful Piano Music, Vol. 1 ~ Relaxing Music by Peder B. Helland

Beautiful Piano Music: Relaxing Music, Romantic Music, Sleep Music, Study Music ★132

Chopin Spring Waltz

Beethoven - Ayışığı Sonatı

Relaxációs, altató zenei ajánlások:

Altató, nyugtató zene babáknak (<https://www.youtube.com/watch?v=97F9FvqqCw4&t=1820s>)

Nyugtató zene babáknak (<https://www.youtube.com/watch?v=gv44DKHvyuQ>)

Pihentető zongora zene (<https://www.youtube.com/watch?v=lua9uKkAfXE>)

Mesés babazene (<https://www.youtube.com/watch?v=GBexfwe-9j0>)

Legszebb babazene (altatáshoz, relaxáláshoz, stresszoldáshoz)
(https://www.youtube.com/watch?v=9ulk_91GQYI)

Népzenei ajánlások:

Dűvő - Szilágysági tánczene - Csárdás és ropogós
(<https://www.youtube.com/watch?v=u1eGwQPJ7Dw>)

Felcsíki népzene
(<https://www.youtube.com/watch?v=oiWuYiHhu2M>)

Mezőségi népzene
(<https://www.youtube.com/watch?v=s0WvuT7stUE>)

Fonó zenekar - Csárdás (széki muzsika)
(<https://www.youtube.com/watch?v=PF-i4j5OHGA>)

Muzsikás: Kalotaszegi hajnali csardas es szapora
(<https://www.youtube.com/watch?v=uFZWa1DBEqU&list=RDs0WvuT7stUE&index=5>)

Szatmári verbunkos, csárdás és ugrós
(<https://www.youtube.com/watch?v=hm8ELdbW4O4&list=RDs0WvuT7stUE&index=35>)

ÍGY TEDD RÁ! (DUNÁNTÚLI UGRÓS)
(https://www.youtube.com/watch?v=HMNoR_qDRQ4)

Ördög útja
(<https://www.youtube.com/watch?v=HQRUCGMSJU>)

Gyermektánc ház zenék

(<https://www.youtube.com/watch?v=MLyZxApf2fY>)

Ugrós tánc (Dél-Dunántúl)

(<https://www.youtube.com/watch?v=yJPxR7i7Wx4>)

Dél-Alföldi

(<https://www.youtube.com/watch?v=9DrCiwYlutU>)

Fonó zenekar - Tánc házi slágerek - teljes album

(<https://www.youtube.com/watch?v=BX9kkWsnD7I>)

Mellékletek II.

Zöld bölcsőde

Ősz

Szeptember:

- Szőlő részeinek bemutatása.
- Must kóstolása.
- A szőlő héj közös komposztálása sétával egybekötve az óvoda területén.
- Különböző szőlőfajták kóstolása (színek, ízek).
- Hulladékfajtákkal való megismerkedés (papír, fém, üveg, műanyag...).
- Séta az óvoda udvarán lévő szelektív hulladékgyűjtő edényekhez.
- Csoportszobában a színek jelentésének (sárga, kék) és anyagok játékos megismerése.
- Anyagok újra hasznosításának jelentősége.
- Mi a szemét és mi a hulladék.
- Játékos rajzokkal bemutatjuk mi hogyan hasznosítható újra.
- Otthoni szelektív hulladékgyűjtés fontossága.
- Kukorica aratás kezdete. Száraz egész növény bemutatása és a letört kukoricacső morzsolása.

Október:

- Mindig annyi ételt/ italt kérjenek a gyerekek amennyit el is fogyasztanak.

- Hol étkeznek az emberek?

- Egészséges táplálékok.

Képek alapján lehet választani.

- Közös tökfaragás.

- Tökmagok kiszedése és eltesszük tavaszra, majd akkor elültetjük és látjuk kihajtani illetve a következő évben saját tökökből faraghatunk.

- A hulladék kihelyezése komposztálóba.

- Vándormadarak megfigyelése.

- Séta a közeli erdőbe lombszínek, örökzöld növények megfigyelése.

- Lombhullás, avar gereblyézése közösen a bölcsőde területén.

- Termékek, levelek, ágak gyűjtése az óvodaterületén.

- A gyűjtött termékekből figurák készítése.

November:

- Madarak testrészeinek ismertetése.

- Korán sötétedik, energiatakarékosság, lámpát kapcsoljuk le, ha nem tartózkodunk a helyiségben.

- Régen mivel világítottak az emberek (alternatív módok), életmód változása.

- Madártoll felhasználása.

- Falusi állattartás megtekintése Fővárosi Állat - és Növénykert majorság részén.

- Márton napján séta a közeli vadasparkba, ahol a libákat is meg lehet tekinteni.

- Állattartási formák (vidéki/intenzív).

- Téli álmot alvó állatok megismerése csoportosító játékokkal.

-András napján a disznóvágások során milyen termékek keletkeznek disznótoros kóstoló a gyermekekkel.

- Tápláléklánc bemutatása Élet- Halál Ház a Fővárosi Állat -és Növénykertben.

Tél

December:

- Luca napján búzát csíráztatunk, közös ültetés.
- Talajfajták bemutatása a gyerekeknek ültetés során (homok, anyag, erdőtalaj).
- Madárkalács készítése.
- Madarak megfigyelése a bölcsőde területére kihelyezett etetőknél.
- Madarak etetőinek rendszeres feltöltése sétával egybekötve.
- Madáretetőkbe tehető magvak megismerése.
- Lombhullató és örökzöld növények összehasonlítása.
- Fenyőfa tűleveleinek megtapogatása, tobozok és magvaik megtekintése nagyító alatt.
- Séta a bölcsőde téli havas kertjében.
- Séta a bölcsőde kamilla csoportjába, ahol a gyermekek megtekinthetnek egy akváriumot vízinövényekkel, halakkal és csigákkal.
- Szobanövények gondozása, öntözése.

Január:

- Közlekedési eszközök megismerése.
- Busszal való utazás nagy bölcsődésekkel kellemes téli napon.
- Városi és a vidéki közlekedési lehetőségek összehasonlítása.
- Séta a bölcsőde környékén az útközben látható járművek megtekintése.
- Egyes közlekedési eszközök előnyei hátrányai párosító játékkal.
- Gyalogos és kerékpáros közlekedés, ki mivel érkezik a bölcsődébe.
- Téli sportok fontossága és bemutatása játékos formában.
- Közös hóember építés, szánkózás az udvaron.
- Zöldségek megismerése, kóstolása csoportosítása tízórai közben.
- Fűszernövények megtekintése, tapintása, szaglása.
- Csonthéjas gyümölcsök vizsgálata nagyítóval.
- Déli gyümölcsök ismertetése (nem komposztálható), kóstolása és pucolása.

Február:

- Fűtés módjai, régen, vidéken mivel fűtenek az emberek.
- Alternatív energiaforrások ismertetése képek alapján.
- Busó álarcok készítése az ősszel összeszedett termésekkel díszítve.
- Medve kibújik-e a barlangjából Budakeszi vadaspark.
- Vizes élőhelyek világnapja alkalmából látogatás a Fővárosi Állat-és Növénykert Akváriumába.
- Séta a Margit- szigeten, ahol a Dunát is megnézhetik a gyerekek illetve mesterséges tavat is láthatnak.
- Állatok, növények megismerése céljából látogatás a Magyar Természettudományi Múzeumba, ahol játékos feladatokon vesznek részt
- Egy faágat a terembe viszünk, vízbe tesszük és figyeljük, hogy hogyan sarjad.
- Farsangi álarcok készítése újrahasznosított anyagokból.
- Farsangi fánk készítése bio alapanyagokból és házi készítésű lekvárral.
- Újrapapír készítése a gyerekekkel.

Tavaszi

Március:

- Növények kihajtása, virágzása.
- Víz világnapja alkalmából takarékoság fontosságának megbeszélése (wc, csap, öntözés).
- Kirándulás a Naplás tóhoz, ahol megtekintjük a vízi élővilágot.

- Élővizeink megjelenési formái, kis bemutatóval egybekötve.
- Vizeink tisztaságának megőrzése, fontossága.
- A csapvíz eredete. Közös játékos vízvezeték készítése és kipróbálása.
- Hóvirág kereső körút a bölcsőde környékén.
- Madarak megfigyelése a szabadban, madárcsicsergés hallgatása.
- Vándormadarak visszatérése.
- Gólyák megtekintése a Margit szigeten, esetleg költési időszakban.
- Téli hónapokhoz képest az időjárás változásának érzékelése.

Április:

- Föld napja alkalmából földgömb megtekintése.
- Talaj, víz és a napsütés fontossága.
- Különböző madarak és a tojásaik megtekintése az állatkertben.
- Paprika és paradicsom magok közös ültetése, majd a későbbiekben a palánták kiültetése a szabadba és az érett gyümölcsök kóstolása.
- Udvari sétával egybekötött rovar megfigyelés nagyító segítségével.
- Barka virágzat, ágak gyűjtése, tapintása.
- Méhek világnapja alkalmából egy kiseleztezt kaptárban a keret és a lép megtekintése, méz kóstolás vagy mézes kenyér.
- Méhek fontossága a növények beporzásában.
- Tavaszi virágok illatának összehasonlítása, érzékelése.
- Húsvéti tojásfestés és díszítés alternatív környezetbarát anyagokkal.
- Húsvéti állatok megtekintése, etetése, simogatása, táplálkozási szokásaik.

Május:

- Csillagászat napja alkalmából a Nap, Hold és a Föld egymáshoz való helyzetéről való beszélgetés, illusztráció.
- Csillagokról készült felvételek nézegetése, majd szabad rajz.
- Séta a Sas-hegyen, élőlények megfigyelése szakvezetéssel kisgyermek részére.
- Tavaszi munkák megtekintése az óvoda kertjében (fák metszése, fűnyírás). Séta a komposztálóhoz.
- Madarak és a fák napján több odú kihelyezése az óvoda területén a gyermekekkel.
- Közös madáretető készítése, festése a gyerekekkel.
- Mely madarak hol fészkelnek párosító játék.
- Jellegzetes madárhangok felismerése a csoportszobában.
- Séta a Budakeszi Vadasparkban, ahol a gyerekek megtekinthetik a hazai vadállatokat, nagyemlősöket (őz, szarvas, vaddisznó, róka). Rövid bemutató gyermekeknek.
- Séta a bölcsőde környékén, orgonavirág keresése és nagyítóval történő megtekintése.

Nyár

Június:

- Barlangok világnapja alkalmából a Szemlő-hegyi barlangról képek megtekintése.

- Barlanglakó állatok (denevér, medve, gőte) játékos megismerése.

- Zöldségek, gyümölcsök rendszeres fogyasztása az egészséges táplálkozás része. Közös saláta készítése tízóráira.

- Péter, Pál napján van az aratás kezdete. Egy közeli szántóföld megtekintése, búzakaralások gyűjtése. A part alatt című mesére az egyes mozzanatok végig kísérése korhű eszközökkel.

- Közös dagasztás és kenyérsütés a gyermekekkel.

- Látogatás a Skanzenba, ahol falusi házakat és kemencét is megtekinthetik és házi állatokat is láthatnak a kicsik.

- Duna napja alkalmából rövid séta a Szentendrei-szigeten, ahol szabadon homokozhatnak és játszhatnak a gyerekek.

- A Duna-parton fűzfavesszők gyűjtése, amiből közösen koszorút vagy kis kerítést készíthetünk a tavaszi veteményeskert mellé.

- Látogatás a gyerekekkel egy közeli eper ültetvényre, ahol szüretelhetnek, majd ebből uzsonnáznak.

- A maradék eperből házi lekvár készítése a gyerekekkel.

- Séta a közeli erdőben, ahol bodzavirágot gyűjtenek, majd közösen szörpöt készítenek belőle.

- Nem muszáj mindent megvenni a boltban, rengeteg dolgot magunk is elő tudunk állítani kisebb környezeti terhelés árán. Képek válogatása a témában.

-Önfenntartó gazdaság látogatása.

Július:

- Nyári üde zöld lombosítás és a téli kopasz ágak összehasonlítása képek segítségével.
- Piknik a fák alatt. Az általuk nyújtott előnyök megbeszélése (árnyék, gyümölcs...).
- Az ősszel komposztált zöld hulladék megtekintése, talajképződés folyamata.
- Giliszták óriási jelentősége, a talaj termékenységének tételében. Giliszta gyűjtés a bölcsőde udvarán.
- Párolgás megfigyelése az óvoda gyermek pancsolójánál fürdés után.
- Veteményeskert reggeli öntözése, játékos gyomlálása. Ismerkedés a kerti szerszámokkal.
- Olvadás megfigyelése kirakott jégkockákkal vagy fagyalattal.
- Madárfürdető készítése cserepekből a gyerekekkel. Kihelyezés a bölcsőde területére, majd ha már megszokták a madarak, akkor megleshetik őket.
- Friss nyári zápor után séta az óvoda környékén. Csiga gyűjtés, majd egy közeli erdőben szabadon engedjük őket.
- Tigrisek világnapja alkalmából beszélgetés az Afrikában élő és kihalás szélén álló nagyvadakról. WWF-es önkéntes előadó meghívása.
- Ölelés napja: Állatmenhely látogatása. Kölyök kutyusok és kiscicák simogatása. Közös játék az állatokkal.
- Munkaállatok. Melyik állat mivel segíti, könnyíti meg az emberek életét (vadász kutya, mentő kutya, ló-szánt...).

Augusztus:

- Állatkertek világnapja alkalmából séta a Fővárosi Állat-és Növénykertben, ahol megtekintik a gyermekek, hogy melyik élőlény hogyan vészeli át a nyári meleget.
- Közös gyertya öntés a gyermekekkel, amit ők díszítenek a Duna-parton gyűjtött csigaházakkal és kagylóhéjjakkal.
- A Duna-parton gyűjtött agyagból gyerekek különféle dolgokat formáznak meg, amit kisebb kavicsokkal, levélleenyomattal díszítenek.
- A levegő tisztaságának védelme és fontossága. Klímaváltozás. Mit tehetünk. Beszélgetés az adott témáról, majd ültetünk (augusztus végén) a bölcsőde kertjébe közösen egy fát.
- Dinnye kóstolása, magok kiszedése és a héj komposztálása. Különböző dinnyefajták összehasonlítása.
- Gyermekláncfű gyűjtése egy közeli réten. Koszorú készítése a gyerekekkel.

- Gyógynövények gyűjtése, szárítása. Tea fű készítése. Gyümölcsök aszalásával gyümölcsteák.
- A veteményes kertben termelt zöldségek és gyümölcsök közös tisztítása és fogyasztása.
- Nyári, vízhez köthető sportok megismertetése. Ennek fontossága és jótékony hatásai. Nyári/téli sportok szétválasztása.
- Nagy melegben kiégett fű pótlása. Füvesítés, fűmag vetése és gondozása a gyermekekkel.